

Tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

IZVOZ ŠE ZMEROM V ZAOSTANKU

Vrednost izvoženega blaga v 9 mesecih letos je resda nekoliko višja kot je znašala lani v enakem obdobju in je tako skupni rezultat za letos nekoliko izboljšal. Omembe vredno je prav tako dejstvo, da se je ob naporih delovnih organizacij povečal delež izvoza na konverziibilna področja v tem letu za nadaljnje 4 odstotke in tako znaša že 83,2 odstotka od skupne izvozne realizacije.

Ne glede na doseženo pa je ob koncu tretjega četrtletja letni načrt izvoza izvršen komaj s 67,6 odstotka. Na slednji zaostanek je nedejstveno močno vplival izpad izvoza železarne Store, saj je le-ta v 9 mesecih izvozila svojih

izdelkov samo v vrednosti 45.000 dolarjev oz. le 11 odstotkov tistega, kar je dosegla v 9 mesecih preteklega leta in tudi tedaj dosežki niso bili najboljši. Glede na letno obvezo za 1968 je torej železarna dosegla samo 6,5 odstotka izvozne realizacije. Vzrok zaostanka je celoten izpad izvoza na vzhod in druge države klirinskega področja.

Cinkarna sicer še ni na dinamiki (manjka samo še 5 odstotkov), vendar so septembra že presegli 70 odstotkov letnega izvoza, kar predstavlja v vrednosti 4,4 milijone dolarjev. Z izvozom se Cinkarna nedvomno odreka precejšnjemu dohodku, ki bi ga še kako potrebovala za po-

raynavo svojih obveznosti doma in za predvidene investicije. V zaostanku z izvozom so še Libela, Začna, LIK »Savinja«, Metka in Zlatarna. Dodati pa moramo, da je v teh mesecih izvoz višji kot lani v enakem obdobju v Cinkarni, Topru, Eto-lu, Libeli in Zlatarni.

Izpolnitvi letnega načrta izvoza se zelo približuje tovarna perila »Toper«, ki je do konca septembra od predvidenih 1,2 milijona dolarjev izvoza za letos dosegla čez 1 milijon dolarjev. Od 12 podjetij v celjski občini, ki izvažajo, se pričakuje, da bodo v naslednjih dveh mesecih svoje izvozne obveznosti vendarle izpolnili. Če upoštevamo, da doseže skup-

na vrednost izvoza mesečno okrog 1 milijon dolarjev, vsaj tako je bilo zadnje obdobje, je realno pričakovati, da bo zastavljen načrt kljub zaostanku po stanju 31. oktobra le izpolnjen. O izvozu in nujnosti večjega prizadevanja podjetij na tem področju je nedavno spregovoril tudi zbor delovnih skupnosti občine. Le-ta je v svojih zaključkih v zvezi z nadaljnjim gibanjem gospodarstva opozoril, da si je potrebno na področju menjave s tujino prizadevati za odstranitev ovir, ki so na poti našemu izvozu. Samo tako bi lahko pospešili in povečali izvoz, ki je v skupnem interesu in bi s tem tudi vplivali na ožvitev gospodarske aktivnosti. K.

POZOR na novem križišču

Križišče pri Pošti je dokončno le urejeno in odprto za cestni promet. Ob zaključku redakcije še nimamo poročil o tem, kako se je odvijal promet v prvih dneh, pove-mo pa lahko, da so prometni strokovnjaki v Celju predvidevali zastoje na novem križišču predvsem zato, ker Celjani še niso navajeni na semaforje. Nekoliko laže je z vozniki motornih vozil, ki so pri opravljanju izpitov morali poznati tudi križišča urejena s semaforji, toliko težje pa je s pešci in kolesarji, ki pač v Celju niso navajeni, da jih zaustavi rdeča luč. Prav zato je komisija za vzgojo in varnost prometa pri celjski občinski skupščini opozorila vse udeležence prometa na previdno vožnjo oziroma hojo skozi novo križišče. Osnovnim šolam pa priporočila, da bi pri pouku prometne vzgoje posvetili del pouka tudi rdeči in zeleni luči. Le tako se bo mogoče izogniti ne-ljubim zastojem v prometu in ne navsezadnje tudi prometnim nesrečam.

ELEKTRIČNA ŽELEZNICA in spoštovanje urbanističnega načrta

Železnici se mudi elektrificirati progo od Maribora do Zidanega mosta. Če bi se pri tem le dalo, bi se ZTP ognilo Celju, toda žal... Tu so železniški načrtovalci naleteli na odlično stališče Celjanov, ki jih predstavljajo odborniki v najvišjem samoupravnem telesu — Občinski skupščini. Železnica zahteva, da se ji elektrifikacija proge skozi Celje na sedanjem mestu izda-

lokacijsko dovoljenje kot za stalen objekt. Trdijo tudi, da sedanja potniška postaja železnice sedaj in v bodoče v celoti ustreza, hkrati pa, seve, ne morejo mimo tega, da ne bi priznali, kako urbanistični načrt zelo dobro rešuje problem bodočega železniškega vozlišča. Tudi na nedavni seji OS Celje so ponovili svojo zahtevo po stalni lokaciji.

Urbanistični načrt Celja za

območje okrog potniškega in tovarnega kolodvora in sploh na področju železnice predvideva povsem drugačne rešitve, prilagojene ureditvi ostalih komunalnih objektov, zlasti cestne povezave na novo avtocesto Maribor—Celje. Celje je tudi že doslej v skladu s sprejetim urbanističnim načrtom uredilo kompleks Voglajne tako, da je pridobil prostor za predstavitev

železnice in v bodočnosti izgradnja nove potniške postaje. Tu so že določeni stroški. (Dalje na 5. strani)

SONCE GREJE TUDI ČRNE GRADNJE

NA ŠIRSEM CELJSKEM OBMOČJU VEČ KOT TISOČ ČRNIH GRADENJ

● KAKO ZAJEZITI VSE VEČJE STEVILO ČRNIH GRADENJ? POENOSTAVITI PRINCIP DOVOLJENJ IN POCENITI DAJATVE ALI RUSITI? ● JE RES EDINO UCINKOVITO ZDRAVILO RUSENJE? JE SEDANJI INVESTITOR - GRADITELJ DOLŽAN FINANCIRATI TUDI NAPRAVE, KI BODO SLUZILE SE NJEGOVIM SINOV SINOVOM?

V teh dneh so znova v ospredju razprave o — črnih gradnjah. Torej o problemu, ki je star nekaj manj, kot človeštvo, le da jih njega dni niso tako tretirali. Vsaka naslednja generacija se je pač sprijaznila z dejstvom, da je neke vzravnile nov šotor, novi temelji in s tem nova hiša... Če pa to nekomu ni bilo všeč, in če je bil močnejši mu je pač porušil objekt in ga po možnosti tu-

di zbral z zemljo, da se je tako rešil in obvaroval za nekaj let.

V moderni družbi je s tem nekoliko drugače, čeprav so principi ostali isti. Vsakemu laiku, predvsem pa tistemu, ki že dolgo ni bival v nekem kraju, postane takoj očito, da se pri nas mnogo gradi. V zadnjih letih pa predvsem. Znano je zakaj in kako.

Dalje na 6. strani

CELJE

Program mladinskega kluba

Mladinski klub v Celju beleži iz dneva v dan več mladih obiskovalcev. Mnogim so sicer majhnemu klubu postali drugi dom, saj v njem preživijo več prijetnih ur v zabavi, igranju in igranju. Vodstvo kluba je za mesec november pripravilo poseben program. Tako bo jutri ob 19. uri na sporedu jugoslovanski barvni film Zbanič perja, v soboto pa bo mladinski ples, na katerem bo igral ansambel Novi zvonovi. 12. novembra bo v klubu predavanje o aktualnih zabavnih političnih dogodkih, 16. novembra pa bodo mladi sodelovali pri pripravi tovarne EMO pripravili zabavno glasbeno oddajo v Narodnem domu. Deset dni bo v klubu tudi razstava umetniških slik, ki jo bodo pripravili mladi iz Kampil. V sredo, 20. novembra bodo mladi izbirali najboljšo ploščo, vodstvo kluba pa je organiziralo razgovor s Marjano Lubej o olimpijskih igrah v Mexicu. Dva dni pred praznikom pa bodo mladi imeli posebno kulturno prireditev posvečeno 29. novembru.

-ar

TRBOVLJE

Vsi prispevke za šolstvo

Nedavno je bila v Trbovljah skupna seja obeh zborov tamkajšnje občinske skupščine. Med drugim je bilo odbornikom občinske skupščine Trbovlje predloženo v obravnavo tudi prvo poročilo upravnega odbora sklada za izgradnjo in adaptacijo šolskih objektov. Iz poročila izhaja, da je večina trbovlskih delovnih organizacij že podpisala pogodbe za zbiranje denarja, vendar pa vplačila v sklad zaostajajo za predvidevanji; do konca oktobra je bilo vplačanih le polovica vseh za leto predvidenih sredstev. V tej zvezi so odborniki sprejeli naslednje stališče: v tistih delovnih organizacijah, kjer se odlašajo s podpisom pogodb, bi morali upoštevati, da velja samoupravni družbeni dogovor za združevanje sredstev za investicije tudi zanje. Vsi pa naj bi redno poravnali obveznosti, saj bi tako omogočili, da bi začeli v Trbovljah z gradnjo poslopja nove osnovne šole najkasneje v letu 1970.

Obširneje bomo poročali o seji občinske skupščine Trbovlje v prihodnji številki Celjskega Tednika.

-nk

CELJE

Za naše zdravje gre

Prejšnji teden je izvršni svet naše republike sklical v Celju posvetovanje o financiranju zdravstvenega zavarovanja v letošnjem letu in o nekaterih zanimivih vprašanih financiranja v prihodnjem letu. Ob zelo lepi udeležbi predstavnikov občinskih skupščin, sindikalnih svetov, zdravstvenih delovnih organizacij in socialnega zavarovanja širšega celjskega območja, je zmaga-lo stališče, da je treba tudi v prihodnjem letu zagotoviti vsaj tolikšen nivo zdravstvenega varstva, kakršnega smo dosegli letos. Toda medtem, ko izvršni svet meni, da bo ta nivo možno doseči z nespremenjeno stopnjo osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje — čeprav moremo realno upati na delimitiranje stopnje — pa strokovnjaki s celjskega območja zagovarjajo drugo stališče. Stalni primanjkljaji in dejstvo, da na območju celjske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja beležimo znatno nižje osebne dohodke kot znaša republiško povprečje, bodo verjetno narekovali zvišanje osnovne stopnje.

I. B.

„ŽIČNA“ - HVALA

Že nekajkrat smo v našem časniku pisali o naših denarnih težavah, ki jih imamo z izdajanjem C TEDNIKA. Te težave izvirajo predvsem iz tega, ker edini med slovenskimi lokalnimi časniki ne dobivamo ustrezne podpore od skupščine občin, katerih področje pokrivamo. Vse naše sile so usmerjene v izboljšanje vsebine časnika, pripravljamo vam, dragi bralci NOVI TEDNIK, in v dvig naklade, kajti le na tak način bomo uspeli, da C TEDNIKA ne bomo izdajali več z izgubo.

Kolektiv celjske »ŽIČNE« se je odločil, da bo za vse člane kolektiva naročil naš časopis. Pogodbo

za 330 novih naročnikov smo minule dni že podpisali. Hvala vam, tovariši iz »ŽIČNE«! Vsak nov naročnik, ki ga dobimo, pomeni korak bliže h koncu težav, s katerimi se že več let brezuspešno ubadamo. Upamo, da bo primer »ŽIČNE« vzpodbudil tudi druge delovne skupnosti, da se odločijo za podoben korak. Vsem članom delovnega kolektiva, še posebej njegovemu vodstvu, se še enkrat iskreno zahvaljujemo, pri izpolnjevanju njihovih proizvodnih načrtov pa jim želimo kar največ delovnih uspehov.

Uredništvo C TEDNIKA

tedenski mozaik

Pred politični predsednik se Američani radi našmijo z vsemi mogočimi napisi v podporo svojemu kandidatu. Posebno radi nosijo gumb z njegovim imenom. Pojavili pa so se tudi gumbi z napisi: »NIKOGR ZA PREDSEDNIKA«, »APATIJA« in »NE VEM«. Bolgarski filozof Panajot Gindev je izjavil, da je samo en socializem, ki je obvezen za vse narode in dežele. To je tisti socializem, ki ga uresničujejo v Sovjetski zvezi... Olimpiada v mestu Mexico se je končala. Z njo pa se je končalo tudi premirje med policijo in študenti. Zdaj so spet na vrsti maratonski teki, skoki v vis in mlatenje z gumijevkami... Ze dobro leto traja proces proti veliki skupini Italijanov, ki so obtoženi zločinov in članstva v mafiji. Eden izmed zagovornikov je pred sodiščem izjavil, da članstvo v mafiji ni nujno zločinsko. Med »mafiossi« so veliki poštnjaki... V Južni Afriki pripravljajo velik proces proti novinarjem, ki so pisali, da v južnoafriških ječah mučijo zapornike z električnim udarom in drugačnimi metodami. Tisti, ki so to povedali novinarjem, so že varno za zapah. V kratkem se jim bodo pridružili še novinarji... Američani so sporočili, da gradijo takšno atomsko podmornico, ki bo nadpse tiha, tako rekoč »neslišna«. Če bo šlo tako naprej, bodo veseli tako izpopolniti svoja agresivna orožja, da bodo lahko zasedle neko deželo, ne da bi njeni prebivalci sploh vedeli za to. Za zdaj se to še ni posrečilo ne v Vietnamu ne na Češkoslovaškem... Bostonški kardinal Cushing je izjavil, naj ljudje še vendar neha obirati Jacqueline Kennedy, ker se je poročila z Onassisom. Dobil je na tisoče pisem razjarjenih vernikov, ki napadajo kardinala. Vatikan ga ni napadel, pač pa je diplomatsko povedal, da je zdaj Jacqueline »javna gresnica« — vsaj v tehničnem smislu... Nekdanja Onassisova ljubica, operna pevačica Maria Callas, pa je v Parizu, ko je slišala za poroko med Jacqueline in Onassisom, pikro dejala: »Hvala bogu, njena otroka sta zdaj dobila dedka...«

Enoten delovni čas v državni upravi

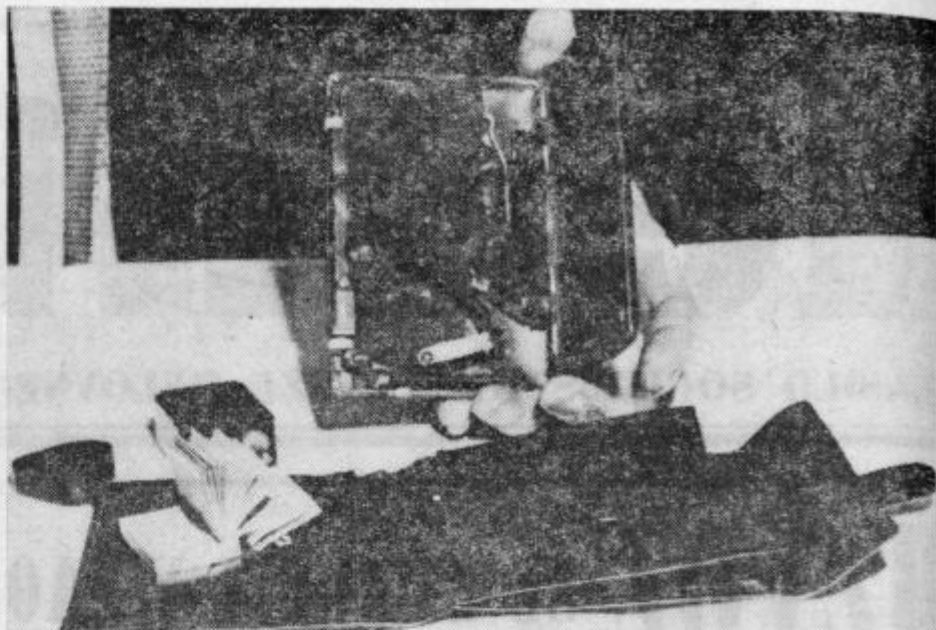
Po pooblastilu, ki mu ga je izglasovala republiška skupščina, ga bo podpisal izvršni svet, veljati pa bo začel 1. decembra — Opazke, ki niso brez soli: »Kranjec bi rad 5 dni počival, v soboto pa nič delal...«

Pritožbe čez novi delovni čas v državni upravi so kar deževale. Zlasti so se pritoževali delovni ljudje, ki jih je najbolj prizadel, saj so bili praktično po ves dan v službi. Za otroško varstvo in tudi za prehrano pa ni bilo poskrbljeno, vsaj v največ primerih ne. Tako je potem cela vrsta občinskih skupščin predlagala republiški, naj bi delovni čas spremenili tako, da bi se začel zjutraj prej, da bi ob sredah delali še popoldne, sobote pa bi bile — kot doslej — proste. V imenu prizadetih delovnih ljudi se je oglasil tudi sindikat in tako je republiška skupščina naposled vse te pripombe in pritožbe zbrala in na podlagi njih so skupščinski odbori pripravili predlog za spremembo zakona o petdnevnem delovnem tednu.

Predlog za spremembo pa je pripravil tudi izvršni svet, kamor so tudi deževale pritožbe in pripombe. Vendar je bil predlog izvršnega sveta omejen le na to, da se začetek delovnega časa pomakne za pol ure naprej, se pravi, da bi zjutraj prej začeli in da se, dalje prejšnji enourni odmor skrajša na pol ure. Odbori tega predloga izvršnega sveta niso sprejeli, nakar je leta svoj predlog umaknil. Predlagal pa spremembo skupščinske

ga predloga, in sicer v tem smislu, da bi bil on pooblaščen, da določi konkretno razporeditev delovnega časa tako, da bi bil obvezno med sedmo in 14. uro s tem, da bi ob sredah delali še popoldne med 15. in 19. uro. V enem dnevu pa ne bi smeli delati več kot deset ur. Izvršni svet bi določil razporeditev delovnega časa v teh okvirih ne le za organe republiške uprave temveč tudi za občinske organe in organizacije.

Skupščina je spremembe sprejela z dopolnilom izvršnega sveta. Po sprejetem zakonu bo novi delovni čas, ki ga bo določil izvršni svet, začel veljati 1. decembra. Tako bo torej enoten za vse državne organe v republiki. Zdaj pa je bil močno neenoten, saj je bilo v republiki kar 16 različnih delovnih časov, samo v mariborski občini je bilo osem različnih delovnih časov in ljudje praktično niso vedeli, kdaj kateri izmed uradov posluje. Slovenija pa je navsezadnje res

Vohunska kamera (na sliki zgoraj v sredi), kakršno je uporabljal vodilni tehnik angleškega vojnega letalstva (RAF) Douglas Britten 6 let, ko je delal za Sovjetsko zvezo. Kamera je na baterijski pogon in lahko dela tudi v popolni temi. Levo na denarnici je majhna knjižica sovjetskih kod, šifer in dogovorjenih časov za radijsko zvezo. Britten je bil v ponedeljek v Londonu obsojen kot izdajalec države na 21 let ječe.

tako majhna, da ne kaže delati tolikšnih razlik, zlasti ne v poslovanju državnih organov.

S tem v zvezi pa je bila sprožena tudi misel, da bi se vsi državni organi dogovorili tudi za enotne uradne ure, da bi namreč vsak občan vedel, kdaj se lahko oglasi v uradih po svojih opravkih. To pa je seveda stvar dogovora in vsekakor ne bi bilo napak če bi do njega prišlo.

tedenski zunanjepolitični pregled

Samo nekaj dni pred predsedniškimi volitvami v ZDA je predsednik Johnson sporočil, da je ukazal ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama. To bombardiranje je trajalo dobra štiri leta in se je začelo v pričakovanju, da bo strlo moč Severnega Vietnama in z njim vred tudi omrtvilo odpor osvobodilne fronte Južnega Vietnama. Zgodilo se ni ne eno ne drugo.

Ze od maja, ko so se začeli v Parizu predhodni pogovori med severnovietnamsko in ameriško delegacijo, je svetovna javnost upala, da bo Washington ustavil bombardiranje Severa. Hanoi je jasno govoril, da brez tega koraka niso možna resna pogajanja, ki bi omogočila najprej prekinitev sovražnosti in potem pravo premirje. ZDA so stalno ponavljale, da bi ustavile bombardiranje, če bi nasprotnik naredil ustrezno potezo. Hanoi pa je izjavljal, da je ameriško bombardiranje čista agresija in da se ne bo odklopal s popuščanjem.

V zadnjih tednih je pritisk javnosti, predvsem ameriške, naraščal: Ameriško ljudstvo je sito nesmiselnim in barbarškim vojnem v Vietnamu. Ta vojna je tako poglobila in zaostri la nasprotja v ZDA, da jo imajo za glavno zlo, iz katerega izvirajo skoraj vsa druga zla. Pod tem pritiskom je predsednik Johnson, ki se bo v začetku januarja poslovil od Bele hiše, ustavil bombardiranje in s tem podpiri kandidata svoje stranke na volitvah.

Vrednost ameriških letal, ki so bila sestreljena nad Severnim Vietnamom, znaša dve milijardi dolarjev. Sedemsto pilotov, ki so zmetali pol milijona ton bomb, je izgubilo življenje. Vojna v Vietnamu pa zdaj velja ZDA kakih 30 milijard dolarjev na leto!

Prava, naporna in dolgotrajna pogajanja se bodo začela šele zdaj. Vojne v Južnem Vietnamu še ni konec. Ne gre pozabiti, da je vojna na Koreji trajala dobra tri leta in da so se zadnji dve leti pogajali. Ali bodo tudi zdaj trajala pogajanja tako dolgo? Nihče ne ve, toda celo Američanom se je jelo svitati, da so v Vietnamu usodno zabodli. Zapravili so na milijarde in milijarde dolarjev in si nakopali sovraštvo celih narodov. Če bo vietnamska tragedija spametovala Ameriko in druge velesile, da ne bodo več z grobo silo vsilje-

vale svojo voljo in rešitve ne odvisnim narodom, morda ni bila žrtev vietnamskega ljudstva zaman tudi za druge male narode.

V ponedeljek so v Amanu, glavnem mestu Jordanije, izbruhli pogladični boji med četami, ki so zveste kralju Huseinu, in pristaši ene ali več organizacij palestinskih beguncev. Po nekaj urah je bil »supor« ali »sudar« zaht in

Nebo brez jastrebov

v mesto se je povrnil mir. Toda pravega miru v Jordaniji še dolgo ni več.

Po porazu arabskih vojsk in ustanovitvi Izraela leta 1948 je večina Arabcev zbežala iz takratne Palestine, ki so jo zasedli Židje. Utaborili so se tik ob novi meji v upanju, da se bodo v doglednem času vrnil domov. V tem prepričanju so jih utrjevali arabski voditelji, posebnost tisti, ki jih niso imeli neposredno na skrbi. Toda to stanje traja zdaj že dvajset let. Med palestinskimi Arabci, celo tistimi, ki so živeli do lanske vojne na jordanskem ozemlju, in beduinskimi Arabci, ki so stebri Huseinovega režima, je malo skupnega. Palestinski Arabci so bili v Jordaniji zapostavljeni in izkoriščani.

Položaj se je posebno poslabšal po lanskem porazu, ko je Izrael zasedel rodovitni in bogati desni breg reke Jordan, Palestinci, ki še vedno niso izgubili upanja, da se bodo nekoč vrnili domov, so doživeli, da je, nasprotno, Izrael prišel k njim in jim odčepnil še en kos ozemlja. Ker so palestinski Arabci spoznali, da v frontalni vojni niso kos Izraelcem, so ustanovili številne diverzantske skupine in organizacije, ki posamično napadajo ljudi in objekte v Izraelu. Tem napadom sledijo ostri in živčni izraelski povračilni udarci.

Prav v zadnjem času je bilo slišati glasove o tajnih pogovorih med Jordanci in Izraelci. To seveda ni bilo vseč Palestincem, ki obsojajo popuščanje pred sovražnikom. Odkriti spopad v Amanu, četudi je bil očitno kravenega pomena, je dovolj jasno znamenje, s kakšnimi notranjimi in zunanji pritiski se bori mala Jordanija in po kako zelo napeti vrči hadi njene vojske.

MOSKVA — »Pravda« je objavila obširen članek, iz katerega je moč razbrati, da misli Moskva izkoristiti svoje okupacijske prednosti v CSSR za ščuvanje astarih in prekaljenih komunistov internacionalistov proti sedanjemu zakonitemu partijskemu vodstvu v CSSR.

Naši jubilejni zlatniki

Obetajo se nam prvi po vojni kovanci iz plemenite kovine: Narodna banka je predlagala zveznemu izvršnemu svetu in zvezni skupščini, da bi počastili 25. obletnico II. zasedanja AVNOJ s tem, da bi izdali v Jugoslaviji jubilejni zlatnik. Kovale naj bi ga v štirih velikostih in v vrednosti po 100, 200, 500 in 1000 N din. Tak zlatnik bi imel pomen predvsem za zbiralce in bi jih usmerili zlasti v tujino, lahko pa jih bodo kupili tudi naši državljani. Predlog predvideva hkrati, da bi ob letošnjem jubileju AVNOJ kovali tudi srebrnike po 20 in

50 N din. Likovna podoba novega zlatnika iz plemenite kovine je zaupana znanemu umetniku in enemu izmed podpredsednikov AVNOJ, kiparju Augustinciu ter njegovemu sodelavcu Stanku Janjicu. Na zlatniku naj bi bil portret maršala Tita in obrli mesta Jajce, v katerem je bilo zgodovinsko II. zasedanje AVNOJ.

Zdaj pričakujejo, da bosta zvezna skupščina in zvezni izvršni svet proučila predlog Narodne banke. Tudi se ni odločeno, kolikšna naj bi bila skupna vrednost te denarne izdaje v obliki jubilejnega zlatnika in srebrnika.

TELEGRAMI

WASHINGTON — Trije predsedniški kandidati na volitvah v ZDA, ki so bile v torek, 5. novembra, so za predvolilno kampanjo porabili skupno 50 milijonov dolarjev. Toda v resnici so bili izdatki dvakrat večji.

RIM — V Piemontu v Italiji je povodenj povzročila najmanj za milijardo lir škoda in terjala nad sto človeških življenj. Nalivi in viharji, ki so v zadnjih dneh zajeli vso severno Italijo, so povzročili veliko škodo tudi v Lombardiji in Liguriji.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **POLEMICNA RAZPRAVA O STATUTU ZKS** — V ponedeljek je bila XIV. seja centralnega komiteja ZK Slovenije. Posvečena je bila pripravi na VI. kongres ZK Slovenije, ki se bo začel 9. decembra letos. Centralni komite je osvojil predlog in željo komunistov in javnega mnjenja v Sloveniji sploh, naj bi IX. kongres ZKJ ponovno izvolil tovariša Tita za predsednika ZKJ. Prav tako je centralni komite sprejel predlog za vodilne organe ZK Slovenije, ki je bil že v obravnavi v občinskih konferencah ZK in v republiških vodstvih družbenopolitičnih organizacij. Med predvidenimi kandidati za vodstvene organe ZK v republiki je kakih 75 odst. takih, ki doslej sploh še niso bili člani republiških vodstev. To pomeni korenit prelom v kadrovske politiki v ZK, kar mnogo bolj odpira vrata novim ljudem v republiške vodstvene organe.

Na ponedeljski seji centralnega komiteja je bila tudi zelo polemična razprava o predlogu statuta ZK Slovenije, pri čemer je bila v ospredju zlasti sestava republiških vodstvenih organov ZK. Po statutarnem predlogu bo med dvema kongresoma najvišji organ ZKS republiška konferenca. Konferenca bo imela svoji izvršilni organ — centralni komite, ki bo med dvema kongresoma odgovoren konferenci. Funkcijo neposrednega operativno izvršilnega organa central-

nega komiteja pa bo opravljal nekajčlanski sekretariat.

■ **POTRES V CRNI GORI** — V nedeljo, nekaj pred šestimi uro zjutraj je bil v Crni gori potres, ki je v svojem središču dosegel jakost 8. stopnje. Doslej je znano, da je potres terjal 1 smrtno žrtev, kakih 100 ljudi je bilo ranjenih,

Tito naj bo še naprej predsednik ZKJ

več kot 300 družin je ostalo brez strehe, 30 hiš je porušeni, 2600 hiš pa hujše ali delno poškodovanih.

■ **POVEČAN ZVEZNI PRORAČUN** — V zvezni skupščini so prejšnji teden začeli obravnavati predlog zveznega proračuna za leto 1969. Skupni dohodek tega proračuna naj bi znašali 11.350 milijonov din, kar pomeni 5,7 odst. več kot letos. Od tega naj bi se najbolj povečala sredstva za narodno obrambo (za 8,2 odst.).

Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta po nujnem postopku sprejela hkrati zakon, po katerem se je povečal zvezni prometni davek na kavo, cigarete tipa Morava, čokolado, žvečilni gumi in

kakao, ki so se zato podražili. Hkrati je močnejše obdavčenje v korist zveznega proračuna dohodek v bankah, zunanjetrgovinskih podjetjih in v trgovini na debelo.

■ **SLAB ODKUP VINA V DALMACIJI** — V Dalmaciji so od skupnih 14.000 vagonov letošnjega vina odkupili komaj 3650 vagonov, kar je dosti manj kot kdajkoli doslej. Ob tem so se predstavniki tamkajšnjih vinogradnikov pritožili, ker znaša davčna stopnja na Hrvaškem 28 par pri litru, v Sloveniji pa 7 par. Smatrajo namreč, da to zelo neugodno vpliva na odkup vina.

■ **POZIMI DRAŽJI PREMAG** — Zasavski premogovniki so sklenili, da bodo od 1. novembra do konca januarja za 10 odst. podražili premag za gospodinjstva in ustanove. Od 1. marca do konca oktobra pa bo premag spet za 10 odstotkov cenejši. S tem želijo doseči, da bi prodali več premoga poleti, kar bi jim omogočilo enakomernejšo proizvodnjo. Industrija pa bo tudi pozimi še naprej plačevala premag po dosedanjih cenah.

■ **PRVI TANKER V KOPRU** — V soboto je pripeljala v koprsko pristanišče libanonska tovorna ladja, ki je pripeljala 25.300 ton nafte. To je prva ladja, ki je pristala v novem koprskem pristanišču za tekoče tovore.

Kmetijstvo moramo obravnavati v okviru celotnega gospodarstva

Da bi kmetijstvu v Sloveniji zagotovili dolgoročen in kar najbolj ustaljen razvoj v enakopravnem razmerju z drugim gospodarstvom, mu je treba zagotoviti predvsem tudi čvrsta družbena stališča in konkretne ukrepe, se pravi določeno otipljivo pomoč!

Kmetijstva ne moremo obravnavati po lastništvu, marveč celovito, se pravi v okviru celotne gospodarske ureditve. Velika družbena blagovna proizvodnja je temelj za nadaljnji razvoj kmetijstva, kmečko gospodarstvo pa je njegov nepogrešljiv sestavni del. Kmetije morajo biti enakopravno zastopani v združenih svetih, v svetih kooperantov in v delavskih svetih, v sorazmerju z dohodkom, ki ga ustvarjajo s svojim delom in s svojimi sredstvi v kmetijski proizvodnji.

V zgornjih stavkih smo skušali zajeti nekatere izmed najvažnejših misli ter sklepe z nedavne skupne seje predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije ter upravnega odbora Gospodarske zbornice SRS, na kateri so govorili o perečih družbeno političnih vprašanjih razvoja kmetijstva in vasi v Sloveniji. Na skupni seji, ki je bila v Ljubljani 29. oktobra, so poslušali uvodno poročilo Franca Simončiča, člana predsedstva republiške konference SZDL Slovenije, imeli pa so tudi zelo dolgo, razgibano in burno razpravo, po kateri so sprejeli skupna stališča, ki nam jih je posredoval izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije.

Morda bi lahko osrednjo misel razprave na skupni seji označili s stavkom, ki precej verno opisuje dejansko stanje: samoupravnih družbenih odnosov naj bodo deležni tudi prebivalci naše vasi. Dovolj so prispevali k dosedanjemu razvoju naše družbe in dovolj so tudi zrel, da preidejo (in preidejo!) na tem področju od besed k dejanjem. Tudi v našem listu smo že poročali o mnenju kmetovalcev glede reorganiziranja kmetijskih združenj in glede skrbi za večjo blagovno proizvodnjo na vasi, ko so kmetije dejali: »Dovolj je besed in ugotovitev — zdaj se lotimo dela in določenih ukrepov, da bo stanje boljše!«

Tako je bilo o naši vasiški politiki zadnja leta veliko povedanega in precej napisanega. Stvari so pravzaprav dobro znane, a se v praksi le vedno vrtimo kot v »zafaranem krogu«, zlasti ko gre za številna drobna, a za kmeta, za člana kmetijske zadruge, zelo pomembna vprašanja. Če jih tu nekaj ponovimo, naj bo to v spodbudo, da bi vsi razmišljali, kaj moramo zdaj narediti.

Pridelovanje pšenice in koruze rešeno — kaj pa živinoreja?

Zasluga gospodarske reforme je, da smo rešili pomembno kmetijsko vprašanje v Jugoslaviji: proizvodnjo pšenice in koruze in s tem poljedelsko proizvodnjo naploh. Znotraj kmetijstva pa so ostala in se celo zaostila beskladja med poljedelstvom in živinorejo. Slednja je za naše kmetijstvo temeljnega pomena, saj odločujoče vpliva na razvoj vasi. Znani vzroki za padanje cen živine povzročajo, da se je ekonomski položaj kmetov in kmetijskih organizacij zadnje leto močno poslabšal, saj posluje več kot četrtina kmetijskih organizacij v SRS z iz-

gubo. Gmotni položaj zasebnih kmetov je zaradi podobnih vzrokov zaskrbljujoč, saj mnoga težko poravnajo družbene obveznosti (prispevke za zdravstveno zavarovanje, davke in drugo). To hkrati slabi stike med kmeti in kmetijsko organizacijo ter povzroča težave v že tako skromni reprodukciji kmečkih gospodarstev. Seveda vse to spet samo še bolj slabi razmerja v splošni in osebni potrošnji, zlasti še v manj razvitih in bolj kmetijskih področjih v Sloveniji.

Kako ob vsem tem zagotoviti na Slovenskem dolgoročen in kar najbolj ustaljen razvoj v enakopravnem razmerju z drugim gospodarstvom?

Sedanje najvažnejše naloge

Skupno stališče predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije ter upravnega odbora gospodarske zbornice SRS poudarja, da bi bilo potrebno za doseg tega namena naslednje:

1. razmerja primarne delitve privedi na raven reformnih izhodišč;

2. razvijati in izpopolnjevati sistem varstvenih cen, premij in regresov, razvijati funkcijo materialnih rezerv in fondov za rizik;

3. spodbujati z zunanje-trgovinskimi in deviznim sistemom izvoz tistih pridelkov, ki v kmetijstvu v Sloveniji prevladujejo. Ti ukrepi lahko kmetijstvu zagotovijo večjo ekonomsko veljavo v bankah in v razmerju do predelovalne industrije ter trgovine;

4. pospeševati je treba proces samoorganiziranja in integracije. Ob ugodnejših ekonomskih pogojih se bo kmetijstvo lahko uspešneje in bolj enakopravno vključevalo v integracijo s predelavo in trgovino. Gospodarska zbornica bo odločno podpirala in aktivno sodelovala pri organiziranju teh procesov.

Le tako bo mogoče ustrezno je porazdeliti dohodek in akumulacijo med primarno proizvodnjo, predelavo in trgovino;

5. realno je treba ocenjevati ekonomski položaj kmetijstva in ustrezno oblikovati kreditno politiko, uskladiti s plačilno sposobnostjo stare kreditne obveze kmetijstva, ki v sedanjem položaju mnogokje onemogočajo celo enostavno reprodukcijo. Kreditni pogoji na bodo enaki tako za družbene proizvodnje kakor tudi za kooperacijo;

6. načela davčne politike morajo biti enotna in objektivno usklajena na vsem območju v Sloveniji, pri čemer je treba zagotoviti na hribovitih in pasivnejših področjih določeno spodbudo. Ta naj v ugodnejših ekonomskih razmerah skupaj z drugimi ukrepi zmanjša popuščanje kmetijstva in odseljevanje kmečkega prebivalstva. Z davčno politiko moramo pospeševati ho nja mladih kmetovalcev, da modernizirajo svojo proizvodnjo in postanejo tako donosnejši pridelovalci.

Ugotavljamo, da bo kmetijstvo le ob ugodnejših ekonomskih pogojih moglo snovati razvoj bolj dolgoročno in bolj realno; le tako se bo lahko bolj organsko vključevalo v razvoj celotnega gospodarstva. V tem vidimo tudi podlago za hitrejši in uspešnejši razvoj samoupravljanja v kmetijstvu, še posebej na vasi.

Dopustili smo, da nam je naglo propadlo združništvo

Na skupni seji so ugotovili, da področje zasebnega kmetijstva in vasi že dokaj dolgo zaostaja tako za razvojem družbenega kmetijstva kot za splošnim gospodarskim in družbenim razvojem. Pod vplivom uspehov, ki smo jih dosegli z razvojem družbene proizvodnje (pa tudi na podlagi prispevkov zasebnega kmetijstva, ki je vsa povojna leta dajala svoj pomemben delež za modernizacijo vsega našega gospodarstva), je nastalo, se močno okrepilo in razširilo mnenje, da »zasebno kmetijstvo ni več pomembno«. Zato smo kmetijske zadruge razrešili v poslovanju. Oblika in vsebina sodelovanja kmetijskih združenj s kmeti se je s tem bistveno spremenila. Zadruge so začele skrbeti predvsem za lastno gospodarjenje, ukinili smo večino kmetijskih združenj in dopustili, da je naglo propadlo združništvo. Prav združništvo pa bi moralo biti v sedanjem razvoju

- vsekakor ena izmed pomembnih oblik in načinov demokratičnega samoupravnega združevanja ter delovanja kmetov pri reševanju gospodarskih, družbenih in političnih nalog na vasi.

Odtod tudi trditev, da kmetijstva ni mogoče obravnavati po lastništvu, temveč celovito, v okvirih celotne gospodarske ureditve naše družbe. Zato trde skupna stališča s te seje, da si moramo prizadevati, da bodo obstoječe gospodarske in strokovno sposobnejše delovne organizacije tvorno povezovala vse zainteresirane kmete na svojem področju. V kooperaciji in pri združenju moramo zagotoviti popolno samoupravljanje kooperantov, kadar gre za nji-

JESEN BOGATA, DOBRA ZENA... — vedno enaka podoba naše vasi, ko se narava umirja in nam daje vse, kar je kmetovo znanje, združeno s pridnostjo in voljo do obstoja na rodni grudi, iztrgalo iz njenih globin (Foto: S. Dokl)

hovo lastno delo in za dohodek iz tega dela. Kmetijske zadruge in druge organizacije za kooperacijo morajo biti ti dejansko samoupravni organi kmetov in oblika sodelovanja družbenega gospodarstva z njimi. To pa je hkrati tudi oblika družbene podpore v boju za večjo storilnost na vasi.

Kako izboljšati življenjske razmere kmetu?

Razumljivo je, nadaljujejo skupno sprejeta stališča, da si kmetije lahko izboljšujejo svoje življenjske razmere le s pogojem, če bodo zvečevali svojo storilnost, bodisi v kmetijstvu ali pa z dopolnilnim delom v okviru celotnega socialističnega gospodarstva. Tega seveda, prepuščeni sami sebi, ne morejo doseči, temveč v sodelovanju z združenji ali z drugimi kmetijskimi in gospodarskimi delovnimi organizacijami.

Zavzeti se moramo tudi za spremembo zakona o kmetijskih združenjih. Potreben je nov temeljni zakon za KZ, njegove podrobnosti pa naj bodo prepuščene republiški zakonodaji in statutom.

V sedanjih razmerah moramo zato podpirati vsako pobudo in vsako akcijo, ki bo aktivirala vas, jo proizvodno povezovala in mobilizirala vsa obstoječa sredstva. Preusmerjanje zasebnih kmetij v tržno gospodarstvo, zahteva, da bolj spodbudno

uredimo tudi kreditiranje, davčno politiko in ustvarimo še druge pogoje, ki so pomembni za reprodukcijo. Organizirati, razširiti in utrditi je treba hranilno-kreditno službo, ji dati enakopraven položaj v okviru hranilnega omrežja ter zagotoviti tem vlogam družbeno jamstvo.

Varčevanje ima naš kmet že v krvi, zato bi prav z dobro utečeno hranilno-kreditno službo in s sredstvi kmetov, kmetijskih organizacij ter bank lahko poživili kmetijsko proizvodnjo.

Seveda ne bo napredka, če ne bomo hkrati skrbeli tudi s prav posebno skrbjo za splošno in strokovno izobraževanje kmetijskih proizvajalcev, da bi si leti pridobili in izpopolnjevali strokovno znanje. Če pri tehničnem pouku v osnovnih šolah je treba obravnavati več snovi s področja kmetijstva, podpirati pa moramo tudi ustanavljanje kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šol, tečajev in posebnih oddelkov za kmečko mladino pri obstoječih kmetijskih šolah, zlasti še v zimskem času (glede tega smo imeli lepe uspehe pred 10 in več leti nazaj — zdaj pa takih šol, tečajev in nadaljevalnih priložnosti za izobraževanje marsikje sploh ni več!).

Kmetijska pospeševalna služba mora zajeti celotno kmetijstvo pri izvajanju programskih nalog in aktivno vplivati na usmerjanja naše agrarne politike.

Elektrike je vedno več

Letos so bile v Jugoslaviji doslej zadovoljene vse potrebe po električni energiji, kar se je v zadnjih 3 letih zgodilo zdaj prvič in ni bilo nobenih redukcij. V 9 mesecih se je proizvodnja električne energije v SFRJ povečala za 10,4 odstotka (v primerjavi z enakim lanskim obdobjem);

Jim bo uspela združitev?

Za jutri je v kranjski tovarni gumijevih izdelkov »SAVA« in v tovarni usnja ter kemičnih izdelkov »STANDARD« napovedan referendum o združitvi obeh tovarnov eno podjetje. Če bo uspel, bo to prvi primer take ekonomske integracije na področju kemične industrije v SRS.

hidroelektrarne so k temu prispevale 3,2 odstotka, termoelektrarne pa 18,6 odst.

Na novo so začele obratovati elektrarne: HE Trebinje, HE Tiskveš, HE Rijeka, četrti agregat v HE Bajina Bašta. Te dni bo začela obratovati tudi nova HE Srednja Drava, ki bo delala pod imenom Zlatoličje; imela bo 2 agregata, dajala pa bo na leto nad 680 GWh. Kmalu bo začela delati tudi nova HE Rama na pritoku Neretve, sem pa je treba šteti še TE Trbovlje II, in TE Morača. Prihodnje leto bomo spustili v pogon nove elektrarne s skupno močjo 700 MW.

Prihodnje leto bomo v Jugoslaviji proizvedli že nad 20 milijard kWh električne energije, kar pomeni povečanje za 2 milijardi kWh.

BREZ BESED

(Karikatura iz JEZAR)

šolska ura: VOJNE VEŠČINE

Znova spoznavamo utrip naše mladosti. Iz srca ji je privrela zahteva: branili bomo našo svobodo in neodvisnost domovine! Več stotisoč fantov in deklet se je čez noč vključilo v mladinske odrede, katere so ustanovili sami. V vsej državi se je prijavilo nad 900.000 mladincev in mladink, ki bi se radi izurili v vojnih veščinah.

Mlada milijonska armada je sprejela zavedno in prostovoljno družbeno nalogo. Nikoli doslej – z izjemo let NOB – ni imel naš mladi rod toliko priložnosti, da pred vsem svetom potrdi svoj patriotizem in mladostno moč kot prav v tem trenutku priprav za obrambo domovine.

Bilo je v tistih usodnih dnevih kmalu po 21. avgustu. Dolžnost nas je zatekla v slavonskem mestecu Carev dar. Ob rani zori je dvajset nadzvočnih borbenih letal iz sestava enot jugoslovanskega vojnega letalstva v višini tisoč metrov preparalo nebo in zgrmelo nad tiho pokrajino v daljave. Ljudje so radovedno pokukali iz hiš, se ozirali pod oblake, odkoder je prilajal samo odmev grmenja, gost, bel tank dim pa je v tiskih črtah kazal pot letal.

Pa se je kmalu vse pomirilo. Ulice so ostale neme, matere so pripravljale zajtrk, jutranje življenje po hišah pa je vendarle teklo malce drugače kot sicer. Radijske postaje so sporočile izjavo predsednika republike tovarisa Tita o agresiji na Češkoslovaškem. V sieherni družini so ljudje govorili o Titu, Zvezi komunistov, o armadi. Razpravljali so o svobodi in neodvisnosti, o bratstvu in enotnosti. Ljudje so se začeli razhajati: ta s traktorjem na njive, drugi v bližnje tovarne. Otroci so se klicali k igri, ko je iz daljave, tokrat na zemlji, znova zagrmelo.

— Tole pa niso letala, je dejala stara Ivanka, ki se je naslanjala z roko na ograjo pred hišo.

— Zenska, kaj ti veš, seveda so letala, a ti ne razumeš vojaške tehnike, jo je skušal zvesti mož Peter. Toda ni imel prav. Dolga kolona tankov se je približevala Carevemu dolu. Ljudje so tankiste, ki so jim mahali iz odprtih kupol, pozdravljali z mahanjem rok, kmalu pa so nosile ječene pošasti s seboj šopke ovetja, na hitro utrganega na vrtovih. Skozi kraj je grmel še dolgo uro in v neskončno vrsto so se uravnavali tanki, za katerimi se je vrtinčil prah s poljskih poti.

— Dolgo že ni bilo tu tankov, je dejal sosedov Luka Vranič, udeleženec NOV iz 1941. »Tole nekaj pomeni. Na svidenje, tovariši, moramo do sekretarja ZK, pogledati moramo, kakšno je stanje. Treba bo zbrati ljudi in jim povedati, kaj je novega in za kaj gre!« je še pribil Vranič.

Aktivisti in z njimi drugi občani so se lotili dela. Zivljenje se je v mestecu hitro obrnilo. Ko da naenkrat ni več skrbi za polja, za pšenico, za sladkorno peso...

— Pustimo zdaj njive, je opomnil Miloš Pecarić, sicer eden izmed najboljših kooperantov kmetijske zadruge. — Zdaj je važneje, da se pomenimo kako bomo ukrepali, če bi nas s katerekoli

strani napadli! Zdaj gre za čuvanje svobode!

— Tako je, Miloš, so pristavljali meščani in že bili sredi pomenka, kako bo treba pomagati organom oblasti in organizacijam.

Prve mladinske enote

23. avgusta. Sinoči so bile gostilne še polne gostov, nočjo so prazne. Ljudje so na množičnem sestanku Socialistične zveze. Dvorana v domu kulture, ki so ga zgradili s krajevnim prispevkom, je polna odraslih in mladine.

— Toliko nas je bilo tukajle takrat, ko smo obsojili zloglasno resolucijo informbiroja, se je spomnil Danilo Ivošević. — Takrat smo podprli našo Komunistično partijo in tovarisa Tita. Spet nas je toliko zbranih, ko obsojamo napad na Češkoslovaško in vsako nasilje na svetu!

Na zborovanju so govorili čisto določeno.

»Ni časa za prazno govorjenje,« so dejali ljudje. Samo eno je bilo važno: dogovor in akcija. Fantje, ki so pravkar prišli z odsluženega vojaškega roka, so se hoteli takoj javiti spet v armado, drugi so zahtevali orožje in vojno opremo.

— Vsi možje, sposobni za vojsko, naj se takoj javijo

svojim komandam, me pa bomo že nekako postorile doma, na poljih in z otroci!« je rekla kmetica Kata.

Vsa dvorana ji je pritrdila. Pesem je zadonela v domu kulture: Tovariši Tito, mi vsi ti prisegamo...

Za besedo je prosil mladinec Franjo Jurič, dijak 4. razreda gimnazije, odličnjak od prvega razreda osnovne šole dalje, zdaj mladinski voditelj dijakov.

— Predlagam ustanovitev mladinskih odredov!

V dvorani najprej kratek molk, nato pa je vzaletovala v navdušenem ploskanju in pritrditvenju mladine in njenih staršev, dijakov in profesorjev.

Marija Putrič, gospodinja, je zahtevala besedo. Vsi so jo pogledali, saj na takih zborovanjih ni še nikoli govorila.

— Vpisujem moja otroka, Mileno in Dragana, v mladinsko četo naše gimnazije! je rekla Marija.

Spisek prvih mladinskih vojakov izven armade se je začel polniti.

Četa brez uniforme in peterokrake

Oglasil se je šolski zvonec. Pouka je konec, šli naj bi domov. Tako kot vsak dan.

Zakaj bi zvonec sicer zvonil? Da, toda vendarle bo zdaj malo drugače. Tako je bilo do včeraj. Zdaj, ko je konec rednega pouka, pa se v razredih spet vsi zberejo: dijaki in profesorji, brez uniform, toda vendarle k prvi uri pouka o vojnih veščinah.

— Učili se bomo, pravi svetilolasa Pepica Fabijanec, — podnevi in ponoči: dopoldne šolsko snov, popoldne pa vsaj dve do tri ure v mladinskem odredu.

— Važno je, da smo začeli! trdi mladinec Mirko Lovrečič. — Toda čimprej bi se morali seznaniti z napadom in obrambo, kako je treba rušiti objekte, pripravljati zasede, kako se premika vod ponoči in na tujem ozemlju...

— Aha, tale bi bil naš komandant! se šalijo dekleta in fantje, pa hkrati vendarle premišljajo, da je Mirko že prebral to in ono o vojaškem poklicu in da pravzaprav malce več te že ve kot drugi.

— Nisem zadovoljna! pravi nenadoma Tomka, sicer ena izmed najboljših dijakin gimnazije.

— Zakaj? jo sprašuje predavatelj.

— Zakaj? Zato, ker se hočem naučiti, kako je treba ravnati z orožjem! Če bo treba, bom med bombaši, me razumete? Zakaj moramo biti dekleta vedno le bolničarke?

Predavatelj podpolkovnik Ivan Čimbur se je zamislil, potlej pa prijazno povedal:

— Dekleta, nekdo mora pomagati tudi ranjencem! Zenske so za to delo spretnejše in nežnejše. V vojni je težje biti bolničarka kot borec, saj mora biti bolničarka oboje hkrati!

Niso »nedorasli«, niti ne »neresni«!

Takole, vidite, sem bil navzoč pri rojstvu enega izmed številnih mladinskih odredov v naši državi. Takole je šolska mladina v Carevem daru začela predelovati učno snov iz novega predmeta: VOJNE VEŠČINE. Mirno in brez vsakega pretiravanja so se lotili snovi, tovariši iz najbližje enote Jugoslovanske armade pa jim radi pomagajo. Od podpolkovnika do poročnikov in vodnikov

— vsi so razumeli, da mladina ne mara samo besed, da hoče dejanj, konkretnega znanja.

Niso sami, tile fantje in dekleta iz Slavonije! Veliko vrstnikov imajo ta čas po vsej domovini. Vsem pa je hote ali nehoti, zavestno ali podzavestno, pred očmi svetaj lik gimnazijcev iz Kragujevca, katere so nemški fašisti iz razredov odpeljali naravnost na morišča in jih postrelili skupaj z njihovimi očeti in starejšimi brati. Tragedija v Kragujevcu se na naših svetlih tleh ne bo nikoli več ponovila. Mlada generacija, ki je umirala za svobodo in za novo Jugoslavijo, ne bo nikdar pozabljena.

Tako se je naša mladost, čeprav ji tako radi dodamo obesek, da je »nezrela« ali celo »neresna«, postavila v prve vrste. Mar nove proge, ceste, tovarne in nova mesta na naselja niso zrasla prav izpod rok mladih, resda še nedoraslih fantov in deklet? Nekoč je Lenin dejal: mladost, nedorasla in odrasla, vedno nastopa v imenu novega in naprednega. Revolucija, ki želi nadaljevati svojo pot, se mora usmerjati v mladi naraščaj...

To pa je le ena izmed rešnic o naši mladini, toda ne o zgodbah o njenih »kuštravcih«. Prav tako, z dolгими lasmi in v ozkih hlačah, pa sem seveda tudi srečal v prvih vrstah mladih branilcev, pripravljenih dati vse za obrambo svoje domovine.

B. D.

Kaj pa pri nas?

Prebrali ste, kako so se lotili obrambnih nalog v enem izmed jugoslovanskih krajev, konkretno: kako se mladina tega kraja pripravlja na morebitne jutrinje dolžnosti. Pa pri vas doma, je vedno še vse po starem? Se vedno slišite tisto znano: »Treba bi bilo; prav bi bilo, če bi in ko bi...« in tako naprej? Razmislite — in zahtevajte pomoč, določeno sodelovanje starejših in odgovornih! In nikdar ne pozabimo vsi skupaj: kdor se v miru ne oznaži in ne utrdi, v vojni najprej krvavi!

Takole so se prvič postrojili brez uniform in petokrak. Vojaki iz enote polkovnika Gabrovca so se hitro znašli v vlogah učiteljev in fantje ter dekleta jim celo med odmori niso dali miru s svojimi vprašanji. Največ zanimanja je zbudil seveda puškomitraljez (slika v naslovu), s katerim jih je seznanil vojak Zoran Simić.

Za 10 let nazaj

Sodu je izbito dno: celjska mladina je brez prostorov, kjer bi lahko prirejala plesne in plesne vaje. Tisti, ki pripravljajo z dvorano Narodnega doma, so odpovedali gostoljubje. Vzrok: obiskovalci mladinskih plesov so dvorano preveč uničili. Občinska plesna šola je trenutno krizo rešila s preselitvijo mladinskih plesov v gostinski lokal — v samopostrežno restavracijo. Mladino odvrčamo od

alkohola, pleše pa naj vseeno tam, kjer je to glavni zaslužek zaposlenih! Ali se resnično vračamo za deset let nazaj? Upajmo, da ne, kljub temu da je trenutno tako. Drugega izhoda iz nastale situacije namreč ni, kajti Celje ne premore druge ustrezne dvorane za prirejanje mladinskih in drugih plesov. Stiri ljudi, ki se že dalj časa ukvarjajo s temi problemi, smo povprašali, kaj mislijo o nastali situaciji.

Metka Vidmar, članica upravnega odbora Občinske plesne šole: »Osebo sem prepričana, da bi mladinski ples še v nadalje lahko bil v Narodnem domu. Če želimo, da bo mladina namesto na ceste zahajala v dvorane, potem ji le-te moramo tudi dati. V gostinskih lokalah se plesi, ki so namenjeni mladini, ne smejo organizirati. Če pa jih, potem se vračamo za deset let nazaj. Tja, od koder smo pred desetimi leti začeli mladino odvrčati. Jd danes ponovno vračamo.«

Stefan Zvižej, tajnik Občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Celje:

Mirko Sikošek, plesni učitelj in član upravnega odbora Občinske plesne šole: »Vzroka za prepoved mladinskih plesov v Narodnem domu sploh ne vidim. Če govorimo o uničenju in škodi, ki je nastala, je največji vzrok za takšno stanje prirejanje raznih elitnih plesov, ki so bili organizirani pod različnimi naslovi. Znano je, da se največ škode napravi v vinjenem stanju in

»Vodstvo Občinske plesne šole je izrazilo željo, da bi se priključili k naši organizaciji. Predsedstvo je takšno pobudo pozdravilo in tako bo v bodoče plesna šola delovala v okviru Zveze kulturno prosvetnih organizacij. Vedno znova si prizadevamo, da bi v naši organizaciji združili vse tiste oblike dela, ki mladega človeka estetsko izobrazujejo. In ples je takšna oblika. Ni nam vseeno, kako je z mladino in njeno estetsko vzgojo, zato smo pobude plesne šole veselili.«

alkoholne pijače točijo na elitnih plesih, na mladinskih plesih v bodoče v samopostrežni restavraciji, to ni mogoče. Na eni strani govorimo o tem, da mladini ne smemo točiti alkoholnih pijač, po drugi strani pa prirejamo mladinske plesne tam, kjer je točenje alkoholnih pijač glavni zaslužek zaposlenih. Vsekakor velik paradoks!«

imeli vsaj plesne vaje. Vse ostale družabne in plesne prireditve pa so »izseljene«. Upajmo, da bo to veljalo resnično za vse plesne in ne samo za mladinske! Vendar problem še vedno ostane. Mladina je pripravljena delati in pomagati. Mladina ponuja roko. Čimprej naj bi tej roki sledil konkreten odziv v akciji z druge strani.

T. VRABL

Primanjkljaj v zdravstvenem domu

Kot so nekateri pričakovali in napovedovali, se mora nova zdravstvena delovna organizacija — zdravstveni dom Celje, ki je nastala po združitvi številnih zdravstvenih domov celjske regije, otepati s kaj težkimi gospodarskimi problemi. Največ skrbi kolektiv vsekakor povzroča 108 milijonski primanjkljaj, ki je nastal v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Nepravilno bi bil odtitek, da kolektiv ni storil ničesar, da bi primanjkljaj vsaj omilil. Podatki namreč povedo, da so

v tem času realizirali svoje dohodke — ki kot vemo, niso odvisni od njihove volje — le s 97,3 odstotka — medtem ko so kljub nekaterim področjem svoje letošnje stroške uspeli celo nekoliko zmanjšati.

Zanimiva pa je naslednja primerjava. Po določenih splošnih sporazuma prevzema namreč zdravstvena služba del rizikov za presežke stroškov, ki vplivajo na potrošnjo sklada zdravstvenega zavarovanja. V našem primeru so to predvsem riziki za odliv

v druge zdravstvene regije, prekoračitev stroškov za zdravila ter nadomestila za bolne in nad 30 dni. Do konca septembra je moral zdravstveni dom na račun teh rizikov vrniti skladu 125 milijonov starih dinarjev. Ta znesek pa je celo večji od nastalega primanjkljaja, kar očitno dokazuje, kako veliko breme so za zdravstveni dom sprejete obveznosti.

Kako bo s primanjkljajem do konca leta, je zdaj še težko reči, prav tako tudi, kdo

bo vplival na njegovo izravnavo. Primanjkljaj v blagajni zdravstvenega doma, kakor tudi v skladu zdravstvenega zavarovanja namreč opozarjata tudi širšo družbeno skupnost, da je treba probleme financiranja zdravstvenega varstva realneje urediti. Če k temu pristajemo še dejstvo, da je naša zdravstvena služba že kar presenetljivo slabo opremljena in da ni denarja niti za najosnovnejše stvari, je ta zahteva še tembolj utemeljena.

I. B.

POSVETOVANJE DIRIGENTOV GODB NA PIHALA

Odkrit razgovor

Kaj in kako delajo pihalni orkestri na Slovenskem? Kakšni so njihovi sedanjí položaji udeleževanja na tem zanimivem glasbenem področju? Kaj storiti za to, da bi se pihalne godbe hitreje vključevale v koncertno življenje na Slovenskem? Zakaj ni dovolj literature za pihalne orkestre? Čemu smo prenehali z organizacijo tekmovalnih najboljših pihalnih orkestrów Slovenije? Ta in še vrsta drugih vprašanj, so bila v središču zanimanja, nedavnega, dvodnevnega seminarja dirigentov pihalnih orkestrów Slovenije na Izlakah pri Zagorju, ki ga je pripravil in vodil odbor za glasbeno dejavnost pri republiškem svetu Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Omenimo, naj da se je tega razgovora udeležilo kar 36 dirigentov od 76 pihalnih orkestrów, kolikor jih deluje na Slovenskem. Povedati velja, da so se ga udeležili nekateri znani slovenski glasbeni ustvarjalci: med njimi: Blaž Arnič, Radovan Gobec in Vlasto Golob — in eden najvidnejših svetovnih založnikov glasbene literature in predsednik organizacijskega odbora za pripravo svetovnega tekmovanja najboljših pihalnih orkestrów, Nizozemec,

gospod Peter Molenaar. Ugodni gost je udeležencem obširno pripovedoval o nadaljnjem, zelo razveseljivem napredku številnih pihalnih orkestrów po svetu, njihovih možnostih in dejanskih rezultatih na področju njihovega uveljavljanja v koncertnem življenju in jim naposled še zavrtil nekaj magnetofonskih posnetkov najboljših pihalnih orkestrów na svetu. Udeleženci posvetovanja so v odkritem pomenku ocenili tovrstno glasbeno dejavnost na Slovenskem. Blaž Arnič je govoril o glasbeni estetiki, Joško Herman iz Raven na Koroškem pa o organizaciji orkestrów in dirigiranju. Na sklepnem delu posvetovanja so naslovili na republiško Zvezo kulturno prosvetnih organizacij in posebej na Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS posebno petičijo. V njen vztrajajo, naj obe instituciji najkasneje do decembra letos odgovore ali in kakšne so možnosti finansiranja vsakoletnih tekmovanj in srečanj najboljših pihalnih orkestrów Slovenije. Kot je znano, je letos podobno srečanje odpadlo, ker je Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti odredel sodelovanje pri finansiranju te prireditve.

-a-

MAISTROVI BORCI ZA SEVERNO MEJO V CELJU

50. obletnica

V okviru letošnjih jubilejnih prireditev je nastopila s proslavo tudi celjska organizacija. Nedavno tega so se zbrali njeni člani v vrtni dvorani »Evropes« v Celju in jo zasedli do zadnjega kotička. Slavnostnega zborovanja in družabnega večera so se kot častni gostje udeležili zastopniki občinskih skupščin Celja, Laškega, Sentjurja in Zalca, predstavniki organov ljudske oblasti in odposlanci družbenih organizacij. Med samimi člani pa so bili navzoči tudi predsednik Republiškega odbora Zveze dr. Pohar Maks, gimn. ravnatelj prof. Mravljak Fran, nekdanji adjutant generala Maistra, ter celjski književnik Roš Fran.

Govorniki so na zborovanju poudarjali veliki pomen dogodkov in bojev pred 50 leti, ko so naši slovenski vojniki — prostovoljci sodelovali pri določanju in varovanju naše severne meje. »Dolžnost nas zborovalcev pa tudi vse naše družbe — tako je izvajal predsedujoči govornik — je, da se zaveda mo zgodovinske važnosti dogodkov, ob katerih smo Slovenci dosegli svojo državno skupnost z drugimi jugoslo-

vanskimi narodi. Te dogodke pa so v znatni meri usmerjali tudi naši slovenski vojniki, ki so kot prostovoljci pred pol stoletja pihali branit našo narodno mejo.«

Pevski zbor je ubrano nastopil z najlepšimi domoljubnimi pesmimi in še poživil slavnostno razpoloženje. Naši stari borci so vzradoščeni ugotavljali, da se naša družbena skupnost zaveda plemenitosti njihovih iz rodoljubja poteklih dejanj in da jim priznava njihove zasluge.

Naslednjega dne, zvečer pa je pod okriljem Delavske univerze v Celju v glavni dvorani Narodnega doma predaval član celjske organizacije o bojih za severno mejo, njihovi narodni — politični pomembnosti ter njihovih uspehih in posledicah.

Vilek proslav ob 50. obletnici pričetka bojev za našo severno mejo bo dosežen šele v novembru. Dne 9. novembra bo v dvorani Slovenske Filharmonije v Ljubljani slavnostna akademija. Zaključila pa bo letošnje jubilejne prireditve velika manifestacija nekdanjih borcev dne 14. novembra t.i. v Mariboru.

M. R.

Električna železnica

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Svet za urbanizem, gradbeno, komunalno in stanovanjske zadeve je celotno problematiko dobro proučil in uvidel, da železnici ni moč izdati stalnega lokacijskega dovoljenja, ker bi v prihodnje občina morala samo nositi stroške celotne predstavitve železnice, pač pa predlaga dosledno spoštovanje urbanistične ga načrta. O vsej problematiki je minuli teden razpravljala Občinska skupščina.

Odborniki se strinjajo z nujnostjo modernizacije železnice, saj bo takšna modernizacija koristila železnici in mestu, hkrati pa v celoti soglašajo, da se mora tudi v primeru železnice dosledno spoštovati sprejeti urbanistični načrti, ki je zakon za bodočo smotern razvoj mesta. Občina naj izda železnici za-

časno lokacijo, s posebno pogodbo med občino Celje in ZTP pa naj bi se uredili nekateri problemi v zvezi z bodočimi nalogami okrog rekonstrukcije železniškega vozlišča v Celju in to v skladu z urbanističnim programom in načrtom. Sedanjí stroški železnice bi bili nekajkrat manjši od predvidenih stroškov, ki bodo v naslednjih dveh desetletjih nujni za do-

končno ureditev vozlišča. Razprava o ureditvi železniškega vozlišča in še zlasti v zvezi z izdajo lokacijskega dovoljenja je bila zelo konstruktivna in nedolgovzna. Stališča občine so torej jasna, hkrati pa je tu tudi pripravljenost, da se problemi modernizacije železnice, kar se da družno urejajo.

F Krivec

So vrste potrebne?

V zadnji številki našega časopisa smo v Mali anketi ugotovili, da se dober del človekovega življenja sestoji prav od čakanja, tako od čakanja na prijetno kot na neprijetno stvar. Zato je čakanje lahko zelo različno. Nekdo vse življenje čaka na nekaj, čeprav ne bo nikoli dočkal. Vendar bi v tej naši rubriki spregovorili raje o tistih čakanjih, ki so pogosta, vendar vedno dočakamo — namreč gre za trenutke, ko se odpro bela vrata z napisom »Dr...« in reče medicinska sestra: »Naslednji!«

Nikakor nam ne gre za kritiko zdravnikov, morda le okolja v katerem delajo in ne navsezadnje tudi oseb, ki jih obkrožajo. Vemo, da so zdravniki v zdravstvenih domovih zelo obremenjeni, saj je resnica, da je težko delati že z zdravimi ljudmi, zato je še toliko težje delati z bolniki. Prepričani pa smo, da gre v tem primeru čakanja v zdravniških ambulantah za nekaj stvari, ki bi jih bilo mogoče spremeniti.

Naj omenimo najprej pozno prihajanje v službo. Vsekakor nek zdravstveni dom ni tovarna, kjer je potrebno biti na delovnem mestu točno ob določenih minuti, hkrati pa zdravstveni dom ni ustanova, kjer bi lahko zaposleni zamujali celo uro ali še več. Dežurstva in nočno ali popoldansko delo so opravičila, ki zvenijo povsem razumljivo, ne morejo pa zadostovati tistim pacientom, ki so prisiljeni v čakalnici prebiti tudi po tri ure. Z boljšo organizacijo dela ali vsaj z opozori-

lom, da bo zdravnik kmalu prišel delati, namesto tistega večnega »zdravnika še nis, bi lahko dosegli pri bolnikih večje zaupanje, da bo vrsta kmalu krajša. Tudi dobra sestra veliko pomeni zdravniku. Če pa je sestra nevljudna in ne najde ali pa zelo redko, za pacienta prijazne besede, s tem kvari tudi ugled zdravnika. Pacienti danes točno vedo, katere sestre so prijazne in katere niso. Tako je nekdo prišel v celjski zdravstveni dom samo po potrdilo k zdravnici, in čeprav je šlo samo za podpis, je nanj čakal celo uro, ker sestra ni

predala potrdila zdravnici. Sele na intervencijo druge medicinske sestre, ki jo je obiskovalec zaprosil za pomoč, je bilo potrdilo gotovo v slabi minuti.

In malice? Zdravnik vsekakor zasluži polurni odmor, če je pregledal že več deset bolnikov. Naporno delo povzroča nerazpoloženje in pol ure odmora omogoča ponovno koncentracijo in tako boljše delo z bolniki. Vendar pa je pri tem najhujše to, da se takšne »malice« večkrat precej zavlečejo in so pogoste. Pacienti pa razočarano gledajo v bela vrata, češ: »Je že spet na malici!«

Nekaj bo potrebno ukreniti, se vam ne zdi? Pa brez zamere, pravim!

M. SENICAR

SOSED SOSEDU ...

Slabi delovni pogoji

in drugi problemi šolstva v žalski občini

Na področju šolstva v žalski občini niso najbolj ugodne. Mnoge šole namreč nimajo potrebnih delovnih pogojev, saj jim primanjkuje tako učnih prostorov kakor sodobnih učil. V tem smislu je zgovoren podatek, po katerem so znašali lani v občini poprečni stroški na učenca 927 ali 156 din manj, kot se je to poprečje gibalo v občinah bivšega okraja. Poseben družbeni problem pomenijo mentalno prizadeti otroci, velike pa so obveznosti občine tudi do financiranja drugostopenjskega šolstva.

Delno rešitev prostorskih razmer obeta nova osnovna šola, ki jo bodo zgradili v Grizah, kakor adaptaciji osnovnih šol v Petrovčah in Zalcu. S tem pa bodo investicije za nekaj časa zaključene in bo iskati nadaljnje rešitve predvsem v morebitnih premikih šolskih okolišev.

Tudi delovni pogoji na posebnih šol v Zalcu so zelo slabi, sicer pa je v oddelkih v več krajih 111 učencev. Spriglo tega, ker občina ne bo mogla sofinancirati gradnje

nove posebne šole v Celju, bo negotovo zlasti šolanje teh učencev v višjih razredih. Kako bodo rešili ta problem, za zdaj ni znano; gradnja posebne šole v Zalcu, kot menijo, ne pride v poštev, obstoji pa možnost v daljnji perspektivi, da bi tako šolo uredili v prostorih sedanje osnovne šole, seveda tedaj, ko bodo v Zalcu zgradili novo osnovno šolo.

V žalskem šolstvu, kot ugotavljajo, še vedno ni povsem rešeno financiranje; saj se položaj v tem pogledu v

zadnjem času celo slabša. Tako bo lahko temeljna izobraževalna skupnost šele z republiško dotacijo zagotovila prosvetnim delavcem minimalne osebne dohodke. Dohodki izobraževalne skupnosti so razen tega za več kot 4 odstotke v zaostanku, kar seveda ovira normalno šolsko delo. Pri vsem tem pa ne gre pozabiti tudi obveznosti občine do srednjega šolstva, saj bi morala ta v najkrajšem času zagotoviti drugostopenjskemu skladu 36 milijonov S din. V tej zvezi je bilo slišati mnenje, ki je v zadnjem času vedno bolj prisotno, da gospodarstva ne bi smeli več obremenjevati z dodatnimi dajatvami, ker ga bomo tako še bolj osiromašili in v nekaj letih ne bo več sposobno konkurirati na mednarodnem trgu.

dhr

ZALSKI NESPORAZUM PRED OBCINSKO SKUPŠČINO

KRAJEVNA
SKUPNOST

NIMA PRAV

V delu zadnje seje občinske skupščine v Zalcu, ki je bil posvečen nekaterim komunalnim problemom, je bila največ besed deležna krajevna skupnost. Ta je namreč zahtevala od občinske skupščine, da ji posreduje pisno poročilo o porabljenih sredstvih, hkrati pa se razvelja, da bi več sredstev ostalo Zalcu.

Kot je v svojem odgovoru med drugim dejal predsednik občinske skupščine Joško Rozman, bodo žalski krajevni skupnosti sicer posredovali pisni obračun, vendar pa ta nima prav zlasti v tistem svojem stališču, v katerem zahteva, da bi Zalcu ostalo več sredstev. Podatki kažejo, da je bil delež sredstev, ki ga je v zadnjih letih dobil Zalec, če ga primerjamo z

zaposlenimi, ki ustvarjajo dohodek in tu stalno prebivajo, celo prevelik. Od 3.008 zaposlenih je namreč le 567 živi stalno v Zalcu, to pa pomeni, je dejal J. Rozman, da imajo svoje upravičene zahteve in potrebe tudi tisti kraji, v katerih živi pretežno večina zaposlenih. V času, ko so druge krajevne skupnosti dobile od 150 tisoč do 2 milijona S din, so (ob stoletnici tabora) porabili v Zalcu za ureditev komunalnih objektov 103 milijone 900 tisoč S din.

V mnogih krajih na območju občine je še precej zaostalo, zato ne bi kazalo spreminjati politike krajevnih skupnosti, s katero vsako leto uredijo drug kraj.

Na seji je bilo slišati tudi mnenje, da velja iniciativo krajevne skupnosti pohvaliti in da je prišlo do nesporazuma predvsem zato, ker je prejšnji svet krajevnih skupnosti vsa sredstva že razporedil, tako da sedanji svet z njimi ne razpolaga.

dhr

ZAVAROVANJE SAVINJE

V okviru programa splošne vodne skupnosti in hidroštema v Zalcu so letos porabili 380.302 din za hidrotehnične dela na območju občine. Pri tem ostaja večji problem še vedno regulacija Savinje od Soteske do Levca, saj je bila Savinja na žalskem področju regulirana pred 100 leti. Za sanacijo so sicer že v izdelavi potrebni načrti, vendar pa je še odprto vprašanje financiranja, ki ga bo, kot menijo, nujno rešiti.

P. P.

161

23. oktobra zvečer ob 20. uri je odpeljal avtobus celjskega Izletnika iz Šostanja v Topolšico. Za volanom je bil voznik Kolenc. V avtobus je vstopil med drugimi tudi rahlo vinjen moški srednjih let. Kljub temu je bil popolnoma miren in soliden,

Šofer tepel potnika

tako kot vsi ostali potniki. Tedaj je voznik močno pritisnil na plin, da se je avtobus nekoliko premaknil s postajališča, takoj nato pa je močno pritisnil na zavoro, se ozrl in se smejal omenjenemu potniku, ki je padel na tla. Vsem potnikom je bilo jasno, da je voznik to naredil namerno. Odpeljali smo šele čez nekaj minut. Jasno, da padlemu ni bilo vseeno, zato je uporabil besede: »Prekleti Kolenc, si zmeraj tako

zaguljen.« Voznik pa mu je obljubil, da mu bo to že plačal. Nihče ni pričakoval, da je šofer resno mislil, toda na postaji v Topolšici smo videli, da je bila obljuba zelo resna. Voznik Kolenc je izstopil in pred stopnicami avtobusa udaril potnika, ki je odletel v bližnji steber. Ta se je pobral in oddalil nekaj metrov ter dejal, »da bo voznik za to že odgovarjal«. Voznik se je pognal za njim in

ga ponovno napadel z rokami.

Potniki smo bili izredno presenečeni nad takšnim ravnanjem, ki ga gotovo ne bi pričakovali od voznika avtobusa, kateremu je osnovna naloga to, da prevaža potnike in ne da jih pretepa.

UREDNIŠTVO

M. Kesedžić
Ul. Lole Ribarja
Šostanj

P.S.: Pričakujemo pojasnilo IZLETNIKA!

Krizanteme Thurner iz velenjskega rastlinjaka so za Dan mrtvih krasile na tisoče grobov. Vrtnarju in njegovim sodelavkam gre nedvomno vse priznanje za uspešno vzgojo več kot 20.000 cvetov krizantem. Foto: F. Krivec

MIRKO BELOŠEVIĆ (avtor) in
RUDKO FAJGELJ (slovenska priredba)

AVSTRIJSKO - JUNJSKA OFENZIVA 1918 IN JUGOSLOVANI

Spomladi 1918 je bila vojaška situacija zaveznikov, t. j. Antante zelo kritična in nevarna. Centralne sile so koncentrirale vso razpoložljivo vojni moč za zmago prav na francoski in italijanski fronti. Ko se je 21. 3. 1918 začela velika ofenziva, odločilna bitka na francoski fronti s strani Nemčije, je že po 5 dneh nastala za zaveznike tako desperatna, da je pozneje maršal Foch v svojem citatu »Bitke v svetovni vojni« izjavil, da je ta bitka bila najnevarnejša kriza

v svetovni vojni, ker so Nemci bombardirali severno krilo zavezniških armad in lahko bi zavzeli luke na Kanalu in dobili vojno.

31. maja 1918 so Nemci drugič ponovili napad na Marni in pričakovali uspeh največje avstrijske ofenzive na italijanski fronti, ki se je začela 16. 6. 1918. Ludendorff priznava v svojih spominih, da mu je nerazumljivo, oziroma težko pojasniti vzroke tega avstrijskega poraza. Vojaški mozeg Ludendorffa eno-

stavno ne more razumeti neke važne stvari vojne. On ni v svojih strateških planih vključil enega glavnih faktorjev, to je moralo vojskujočih se ljudi. Ni mogel razumeti, da so se notranje prilike in revolucionarni pokreti podjarmljenih narodov množili in začeli izpodkopavati temelje te države in to je tudi vzrok katastrofalnega poraza avstrijske vojske v junjski ofenzivi.

Ludendorff je prepozno prišel do spoznanja, da ne more več računati na pomoč avstrijskega zaveznika in da je Nemčija popolnoma izolirana. V Franciji že poleti 1918 vidimo premoč zaveznikov, ko so pravočasno prišli Amerikanci in njihovi tanki. V sredini julija je morala nemške vojske že načeta in začne upadati, a 8. avgusta pride do katastrofalnega preobrata na škodo Nemčije. Toda že v septembru so junjske antantne armade in srbska vojska

s prostovoljci-jugoslovani prodrele solunske fronte.

Tudi Borojević je po vojni priznal, da se je proti koncu vojne situacija centralnih sil zelo poslabšala. On navaja pomoč Amerike, blokado, materialne pogoje, izčrpanost naroda ter notranje in zunanjo propagando. Politika je vse aktivnejša in imperativno zahteva zgodovinske rešitve. Nastopa epohalen pokret ljudskih množic v notranjosti in državniki srednje Evrope situacije niso mogli več obvladati. Čeprav je bila v poletju 1918 situacija zaveznikov na fronti kritična in nevarna, je bil poleti izvršen odločen preobrat vojne situacije v njihovo korist, kar je v jeseni privedlo do totalnega poraza in zloma centralnih sil.

Nemčija je samozvestno začela vojno, prečnila sebe in svoje zaveznike in podcenila svoje nasprotnike in takšna zaveževalna vojna, kot si jo je Nemčija zamislila na

bazi popolnoma zgrešenega političnega računa. Morala se je končati s katastrofo.

In tako je končno politika zmagała nad strategijo, vseh vojskovodij centralnih sil. Nastopajoče revolucionarne mase so razbile zastarele državne in društvene okvire. Oktobrska revolucija je prva obracunala z enim velikih carstev, zadala smrtni udarec ruskemu carstvu, omogočila totalni zlom vseh cesarstev, kaiserjevega, cesarjevega in sultanovega.

Omeniti moramo še to...

Soninova politika londonskega pakta ni imela v planu rušenja Habsburške monarhije ter osvoboditve njenih tlačanih narodov.

Konsekventno je vodila borbo, da onemogoči nastanek jugoslovanske države na vzhodni obali Jadrana. Kot osnovni smisel vojne, to je porazdelitev sveta med velike sile, je tudi tukaj Vatikan

imel svoj smisel vojne. Vatikan je bil zainteresiran, da brani prestol in državo Habsburške dinastije, ki je bila ena najmočnejših trdnjav evropske reakcije in politike rimskega klerikalizma. Avstrija je bila jez proti prodiranju protestantizma in pravoslavja. Tudi kot trdnjava proti revoluciji in progresu. Zato je povsem razumljivo, da je Vatikan v veliki meri odobral agresivno politiko Dunaja proti Srbiji in da je bil nepomirljivi protivnik ustvaritve jugoslovanske države izven okvira habsburške monarhije. Vatikan se je bal zmage Rusije, carskega pravoslavlja, še bolj pa zmage Leninove Rusije. Ravnotako se je bal neodvisne Jugoslavije, v kateri bi bili združeni vsi narodi raznih verskih koncesij, ker bi tako imela pravoslavlja a ne katoliška cerkev dominantni položaj.

(se nadaljuje)

NA KRATKO

NEUGODNE SOLSKJE RAZMERE

Iz poročila zavoda za prosvetno pedagoško službo, ki so ga obravnavali tudi na zadnji seji občinske skupščine v Šmarju, je bilo videti, da je šolska mreža v tej občini najslabše razvita, saj je tu od osmih nižje organiziranih šol, kolikor jih je v celjski regiji, kar šest takih šol, poleg tega primanjkuje strokovnega kadra. Posledica takšnih razmer je tudi nadpovprečen odpad, saj konča osmi razred le nekaj nad polovico učencev, medtem ko obiskujejo nekateri učenci osnovno šolo po devet in celo deset let. Prosvetni delavci, občinska skupščina in zavod za prosvetno pedagoško službo si bodo prizadevali, da bi te razmere popravili.

J. L.

BLOK V BISTRICI

Na zadnji seji delavskega sveta stanovanjskega podjetja v Šmarju so za novega predsednika izvolili Jožeta Jazbinskega, šmarnskega sodnika za prekrške. Na seji je direktor podjetja poročal o nekaterih pomembnejših dosežkih, saj so pred kratkim zgradili novi blok v Ratanjski vasi, pred dograditvijo pa je blok v Rogatcu; za gradnjo bloka v Bistrici ob Sotli pa bi podjetje potrebovalo 600 tisoč din. Gre za stanovanjski objekt, ki bi moral biti zgrajen do julija prihodnjega leta, v katerega pa prebivalci ne verjamejo preveč, kajti obljubljajo jim ga menda že celo desetletje.

J. L.

POHIŠTVO

- ZA VSAKO STANOVANJE
- ZA VSE POTREBE IN ZA VSAK OKUS
- NA KREDIT
- BREZ POLOGA IN BREZ POROKOV
- BREZPLACNA DOSTAVA NA DOM
- VSI KUPCI POHISTVA BODO VKLJUCENI V ZREBANJE NAGRAD V DRUGEM POLLETJU 1968

ŠIPAD
Celje: Mariborska
štev. 44

INSPEKCIJSKE SLUŽBE IMAJO NA ŠMARSKEM VELIKO DELA

Veliko črevesnih obolenj

Na zadnji seji občinske skupščine v Šmarju so odborniki poslušali poročila inspekcijskih služb. Podatki so pokazali, da na tem področju še marsikaj ni v redu in bo potrebno veliko naporov, da bodo pomanjkljivosti odpravili.

● Tako je tržni inšpektor v svojem poročilu ugotovil, da je spričo pomanjkanja obrtnikov za kmetijske in tehnične potrebe na Šmarskem veliko šušmarjev, največ prekrškov pa v nedovoljeni trgovini s kmetijskimi in gozdarskimi predmeti. Močno se je razpasla tudi prodaja žganja zunaj gostišč.

● Veterinarska služba je posvetila posebno pozornost varstvu živine, zato se kužne bolezni niso pojavljale in tudi v prodaji mesa je bilo malo takega, ki so ga morali izločiti. Pač pa sta se v Jugoslaviji zopet pojavili parkietka in slišavka, zara-

NOV RIBNIK PRED ŠMARJEM »PRI TOPOLIH«. Šmarje bo kmalu zaslužilo drugo ime — pri Topolih, kajti po dolini vzdolž ceste raste gost nasad vitkih topolov. Pod starim ribnikom je lani ribiška družina dala zgraditi še enega, ki je že poln vode — je tudi poln rib?

RAZGOVOR Z REŽISERJEM PROSVETNEGA DRUŠTVA V LOCAH

Z vsem srcem na odru

Emil Zupanc je z loškim prosvetnim društvom »Marjan Rab« tako tesno povezan, da prebivalci bližnje, pa tudi daljše okolice takoj pomislijo nanj, če zastopajo ime prosvetnega društva. Čeprav ima šele 25 let, je za njim že dobrih deset let amaterskega gledališkega umeštvovanja, kar mu je prineslo v navado, potrebo in vredno novo veselje. Emil Zupanc je edini režiser loškega prosvetnega društva. Podoben kot njegovi vrstniki kopicijo gramofonske plošče, razgledalce, znamke ali nalepke, vzgledniški štampilji, v Emilovih omarah vztrajno narašča »zalog« fotografij in ostalih spominkov: ni to ali ono uprizoritev. Rad jih prikazuje; razumljivo, spominjajo ga del in dogodkov, ki razveseljujejo njegovo življenje. Toda — tudi podzvestna prosvetna društva imajo pri svojem delu precej težav. Kmetička opravila, vozarjenje na delo v druge kraje, odziv mladih v mesto in podobno, so dejstva, ki omejujejo amatersko dejavnost na vaseh le na nekaj mesecev in še takrat je treha veliko vztrajnosti in dobre volje, da zamisel uspe.

»Kako ste — kot režiser — zadovoljni z delom kulturno-prosvetnega društva v Locah?« smo najprej povprašali Emila, ki je po nizu že razgledal na stotine fotografij.

»Naše prosvetno društvo dela že dvajset let. Ves čas je bilo zelo aktivno in to predvsem po zaslugi bivše ravnateljice loške šole tovarnice Pastirkove, ki nam tudi zdaj še ni odrekla svoje pomoči. Včasih pripravimo po dve uprizoritvi v eni sezoni, včasih samo eno, seveda pa moramo upoštevati celo vrsto priložnosti in prirediteljev pred prazniki in ob različnih drugih priložnostih. Z delom začnemo pravzaprav šele novembra, saj prej zaradi dela na polju in ostalih jesenskih kmetijskih opravil ni mogoče zbrati dovolj ljudi.«

»Ali vabite k sodelovanju tudi obojestranske prebivalce?«

»Seveda! V Locah je pravzaprav malo mladih, zato prihajajo igralci iz drugih krajev. Pri »Hrastovem logu« smo jih na primer angazirali več kot 40. Morda je prav v tem tudi bistvo našega uspeha. Ljudje radi prihajajo gledat svoje znanke in doslej se nam še ni primerilo, da bi bili igralci pred napol prazno dvorano.«

»Slišimo, da tudi veliko gostujete?«

»Bo že držalo,« se je zadovoljno nasmehnil Emil. »Z igrano »Vrnil se je« smo lani gostovali kar 28-krat. Krizarji smo po zares širokem območju, saj smo bili tako v Rogatcu, kot v Dobrni in Novi Štifti. Le na okrajno revijo nismo mogli, ker je bila uprizoritev hujše premalo kvalitetna. To nas je sicer nekoliko potolklo, toda naša publika, za katero pa pravzaprav predvsem igramo, nam je vrnila zaupanje in bogato poplačala ves trud.«

»In kakor uprizoritev je najljubša vam?«

»Ni edine. Rad se spominjam »Kerka«. Vrnili se je, Muze na mansardi in še nekaterih drugih. Nisi ljudje pa imajo najraje komedije in lepe drame.«

»Kako pa je v Locah z običajnim problemom kulturno-prosvetnih društev — z dvorano? In kako je sodelovanje z ostalimi društvenimi dejavnostmi?«

»Tako kot drugod. Dvorana je stara, potrebna popravil, društvo pa za to nima denarja. Če ne bodo pomagale tudi ostale organizacije, bo žalostno propadla. Tudi sodelovanje ne moremo biti najbolj zadovoljni. Sam bi si želel večje pomoči prosvetnih delavcev, ki bi za kulturno-prosvetno dejavnost dali več, kakor več naredijo.«

Letos so v loškem društvu zrcili z delom nekoliko bolj zgodaj. Do 29. novembra bi na oder nanreč radi postavili »Operacijo Altmark«. To je sicer nekoliko navašna izhra — če pregledata njihovo dosedanje repertoar, tudi poskusili bodo kljub temu. Za protitipe pa pripravljajo tudi Glaslo igrano Miklova Zala, ki jo njihovo gledališko občinstvo že ne strpno pričakuje. Oboje bo seveda režiral Emil Zupanc. In zares bi bilo prav, če bi imel pri tem nekoliko več pomoči.

I. B.

32 milijonov železnici

● TEZKA OBREMENITEV ZA SKROMNI PRORACUN OBČINSKE SKUPŠČINE SENTJUR

● ODBORNIKI: NE BOMO PLAČALI

Ni potrebno posebej poudarjati, da je občina Sentjur ena izmed tistih občin v Sloveniji, ki zaradi skromnih sredstev le z največjo težavo izpolnjujejo obveznosti, ki jim jih nalagajo zakoni in ustava. Če pa se obveznosti nenadoma povečajo, se mora nekaj zgoditi. Tako se je sedaj zgodilo v Sentjurju pri Celju.

Skromni proračun je nenadoma obremenjen s težbo ZTP Maribor v znesku 32 milijonov starih dinarjev. Železniško transportno podjetje Maribor je namreč vložilo tožbo za plačilo stroškov za cestne prehode, katere bi morale občine po zakonu iz leta 1965 vzdrževati v višini 50 odstotkov sredstev in to na cestah IV. reda. Za leto 1966 obremenjuje ZTP občino Sentjur s 14 milijoni, za leto 1967 pa se poveča skupna vsota na nekaj več kot 32 milijonov starih dinarjev. Pred dvema letoma so v občini ugotovili, da so nekateri prehodi nepotrebni in bi jih naj zato ukinitili, vendar tega nihče ni realiziral.

Odbornike šentjurske skupščine so seznanili s težbo ZTP, ti pa so med razpravo sprejeli stališče, ki odklanja plačilo za občino Sentjur zelo velikega zneska. V stališčih so med drugim izrazili tudi to, da zakonsko določilo, na katerega se opira ZTP, štejejo za akt, ki posega v izvršne utvarne pravice občine in predstavlja kršitev družbeno ekonomskih osnov občine. Zato skupščina ne more mimo ugotovitve, da predstavlja takšna zakonska rešitev kršitev temeljnega načela, na katerem temelji vse gospodarstvo občin, načela, da občina sama odloča o svojih dohodkih in izdatkih, pa če tudi le v okviru zakona. Če je zvezna skupščina sprejela takšen za-

M. SENICAR

Šmarčani so veseli in dobrodušni ljudje. Eno je zanesljivo, da ime Šmarje ne prihaja od šmarnice, kajti njega dni, so bile tam gor pri svetem Rok' še gaurce sim pa taja z dobro slahntno trtico. Šmarčani bi ne bili to, kar so, če vsak dan koga na drobno in vsake kvarte koga na debelo ne bi potegnili. Če so potegnjeni, stočno prenašajo poraz, še več, navihano se mučajo, kajti »posojilo se vrátila veseli«.

NE VERJEMITE ŠMARČANU NJEGOV DOBER DAN ZA DNE, POČAKAJTE VECERA!

PODATKE ZA ZGODBO JE ZBRAL PISEC SAM:

Tokrat je nasedel „RAF“

Po zgodbah, ki so se že zvrstile in po tistih, ki se še bodo, je nesporno, da je mojster čislane pleskarske obrti, na kratko imenovan Raf, tisti, ki ima daleč največ točk v ligi šmarskih potegavščin. Toda, kot se zgodi v zvezni nogometni ligi presečenje, se tudi v Šmarju pripeti, da mora prvak odstopiti kakšno točko drugim ligasem.

Lepa mlada in rjavolisasta psička je prišla domov in lastna pasja mati bi je ne spoznala. Psička je bila sivo-črna lisasta kot kak ptičar in celo copatke je imela sive. Dogodek za lovca, mladega po starosti, ni bil šaljiv, kajti nekaj dni prej so mu psičko ukradli — sicer pa vemo, da

ljudje ljubijo svoje živali...

Mojster Raf je kot huda ura prihrumel na stavbo. Njegovi pomočniki in vajenci so že precej časa pravljali pleskarska dela, tej novi hiši odvetnika Rojsa.

— Fantje, na dan z besedo. Ste se res neprimerno vedli? Nobenega izmikanja. Tu piše črno na belem, da slabo delate, da se neprimerno vedete, zlasti še do odvetnikove soproge... Nikar ne mislite, da ne bom ugotovil, kaj je res in kdo je tak... Hajde gremo!

— Kam, mojster?

— K odvetniku, da razčistimo to zadevo!

In sta šla mojster Raf ter pomočnik naravnost v trg, zavila pri trgovini k pisarni odvetnika Rojsa.

Odvetnika ni bilo tisti dan v Šmarju. Bil je službeno v Ljubljani, zato mojster Raf ni mogel na hitro in neposredno razčistiti zadeve. Uslužbenka je menila, da je pismo, kljub odvetniškemu stilu, malo verjetno pismo odvetnika Rojsa, da je

Rafa bržčas kdo potegnil, sicer pa odvetnik itak popoldan pride domov.

Mojster Raf zdaj ni bil več čisto prepričan, da je pismo res odvetnikovo, zato zaenkrat ni vzel na znanje, da nemudoma prekinejo delo v novi hiši, kot je bilo v pismu zahtevano. Pustil je ljudi še na stavbi. Dan se je preklemano vlekel...

Popoldne se je odvetnik Rojs res vrnil iz Ljubljane. Kot skrben graditelj lastnega doma, se je najprej napotil na stavbo...

Za tiste, ki zgodbe ne poznajo, zaradi napetosti trenutka, ki sledi, tudi konec te zgodbe sledi!

Piše:

JURE KRASOVEC

Studio 3 in striptease

- Fredi se je odločil, da bo vse povedal »po resnici«. Toda kljub temu, je bila vsaka njegova izpoved nekoliko drugačna.
- Po resnici je v resnici povedal le in samo takrat, ko je ugotovil, da smo se do dejstev priklopali sami.
- FERDO KUKOVEC, delavec Uprave javne varnosti v Celju, ki je vodil zadevo Janič se ni dal »speljati na tanek led«.

Ose dobri dve uri za tem, ko v glavni urednik seznanil Upravo javne varnosti z našim sumom o Janiču, se nam je pridružil FERDO KUKOVEC, kriminalistični uslužbenec. Kot smo pozneje ugotovili, je takrat še na veliko delal za aparate ljudi v upravnem pogledu celjske policije. Dobro pol ure po razgovoru s Ferdom, je Jolega, ki še ni vedel o naši odločitvi sporočil iz Dobrne, da je Janič obiskal kriminalist Ferdo. Ves gresenec in zadahen je s takšno nogo pripovedoval, da smo mu le težavo povedali kako in kaj.

Prvo, kar nas je pri delu inšpektorja Ferda nekoliko presenečilo je bilo to, da ob vsej zadevi ni z ničim pokazal kakršne koli pristranosti. Človek bi lahko imel celo upravičene obtežbe, da te inšpektor sploh ni poslušal. Se je pomele smo ugotovili, ko nam je po nekaj dneh ponovil nekatere cizaje iz razgovorov, da je njegovo največje orožje logika in spomin. Dobre spomini!

Alfred Janič-Fredi, je prvič prišel na razgovor v Celje. Na videz je izgledal to srečanje tako, kot da bi človeku storili grozno krivico. Se je čez nekaj časa, ko je inšpektor Ferdo splošne vse končal, se je začel Janič nekoliko zapletati. Inšpektor namreč Janiča sploh ni prekinjal, zdelo se nam je celo, da sprejema Janičeve izpovedi kot sveto pismo. S tem občutkom smo tudi v redakciji našli temo o tem, če nismo Janiču storili krivice in ga nepravilno osumili dela, nad katerim je s celim svojim življenjem ravnal.

Usta smo odprli in jih pozabili zapreti šele takrat, ko je inšpektor zagrozil Janiču, da ga bo v primeru, če ne govori resnice, sočili s nekaterimi ljudmi. Tega so ni prizadele. Vratila je pri svoji izjavi vse do takrat, ko sta pred njim ponovila zadevo prvi žrtvi, računovodja z ženo.

Takrat pa se je zapletlo. Na koncu je izrazilo tako, kot bi Janič prosil inšpektorja naj ga zaščiti pred resnico. Toda le za trenutek, kajti premeteni Fredi je že čez nekaj trenutkov znova sprišle k sebi. Ko je uvidel, da si bo izboril svobodo, je svačeno obljubil, da v roku štirindvajsetih ur vrne računovodilni denar. Inšpektor mu je zagotovil, da se lahko giblje svobodno, skratka vse, samo da vrne denar Fredi je kar zaživel.

»Me ne boste zaprli?«
»Ne, zakaj? Denar vrnite, za denar pa se bomo že zmenili.«
»Re: me ne boste zaprli?«

To je Fredi najboljši presenečilo. Ves vshičen je zagotavljal, da je sorenimil mnenje o naši policiji, predvsem pa zatrjeval, da se mu kaj takega, mislimo tu na odnoš, nikjer, najmanj pa v Avstriji ne bi zgodilo. Preden je odšel, ga je inšpektor Ferdo poprosil naj obetno zgodbo, predvsem pa vse o tem, kaj in kako je v Jugoslaviji živel — napisal na kos papirja.

Ker se nam je zdelo, da bo naš in naše varnostne organe Fredi napeljal, smo ga naprej spremljali. Pri tem smo bili prepričani, da za to nihče, najmanj pa Fredi ne ve. Lahko si predstavljate kako dolge nosove smo dobili in kako so se nam ti povesili, ko nam je inšpektor Ferdo mimogrede navre, da je eden tmed kolegov, ki bi naj bil esenca Frediju predolgo posedal in se grel ob konjaku v gostilni. Ta čna bi lahko izgubila brigada ne pa nekaj več kot poldrugi meter visok Fredi. Danes se mi zdi, da smo bili tisti čas, ko smo se sliši detektive najbolj vrnili v celni življenju, saj so varnostni organi ob Frediju misli, prede popazili na nas. Če bi nam preje povedali, ne bi bilo toliko preduhit noči, prezebanja in natezovanja s spancem, ko je človek že v takem stanju, da stoji zaspil. Vrnisgavedi, koliko veselih so fantje na ta račun spustili in kako so se smejali, ko so nas tako nebojijene gledali. Glede na to, da je naša redakcija sorazmerno maloštevilna, da ima večina članov velike družinske obveznosti, nam je pri akciji »mercedesa« pomagalo sedem ljudi in pet avtomobilov, vse od fička do DKW z ljubljansko registracijo...

Fredi pa še vedno ni priznal, več, kot si mu očitai. Ko si mu ponudil na krožnik določeno zadovo z njim v zvezi je zaigral začenjenje in se nato spomnil. Trugo zaslišanje je bilo že nekoliko konkretnije, toda Ferdo še vedno ni začel streljati s kanoni. Pustil je Fredija, da mu je pripovedoval zgodbe, da je sprejeval o vsem le o tem ne, kaj je bilo z njim pri nas. Inšpektor Jolega ga je z nezamerno potrpežljivostjo poslušal in tu in tam posegel vmes. Fredi je ob takem poslušanje vsakokrat močno začel sapo. Od začudenja.

In začel je priznavati. Toda le to, kar je mislil, da ve je inšpektor. Med pripovedovanjem se je naših tagubil in pripovedoval tudi stvari, za katere mu je pozneje moralo biti žal. Toda takrat je bilo že prepozno. Ob vsem tem se Ferdo ni vznemirjal, toda počasi se je spravil v kot.

KJE SO KIP?

»Veste, jas sem bil priznan umetnik za restavriranje. Ljudje so me iskali, da sem jim pomagal...«

»Kaj je s temi slikami, oziroma s kipi na teh slikah?«
»Dva sta iz galerije Moser, za njih sem jih restavriral, ostalo pa so prav tako slike restavriranih kipov...«

»Ze, ze, toda katerih kipov?«

»Kipov cerkve župnišča Roti. Predstojnik tega župnišča mi je naročil, da moram narediti najvernejše kopije originalov, ki bi naj bili v cerkvi, originale pa bi shranili, da jih ne bi bilo moč ukrasti.«

»In kaj je s kipi?«

»Nisem jih vrnil, ker sem odgovoril v Jugoslavijo...«

Tako je Fredi prvič priznal, da tudi agoraj ni imel edinstve rok. Nato se je klobčič začel odmotavati z neverjetno naglico. Toda do resnice se je inšpektor priklopil šele z izjavami obeh žensk in nato s soočenjem, ko je Fredi pod težo dokazov izpovedal resnico.

Fredi je venomer trdil in zatrjeval, kako je pri nas poskušal goljufati zato, da bi ženi omogočil druge medene tedne, da bi ji dokazal, da je tudi on sposoben nuditi lepo življenje. Enkrat je celo rekel, da je to storil zato, da bi si po petih letih buljenja v zidove zaporov, malo oddahnil.

»Ste bili v Zagrebu?«

»Enkrat.«

»V baru?«

»Jas sem resen človek, sploh pa ne pijem. Mene nočno in barsko življenje ne zanima. Ko je Fredi to govoril, se je človeku vsiljevala misel o tem, kako ga žalimo.

Toda Frano Toni, taksist iz Celja, ki je Frediju nasledel za skrajaj pol milijona starih dinarjev, nam je povedal nekaj drugače. On nam je povedal nekaj drugače. On

je namreč Fredija z njegovo ženo in ljubico prevažal. Tako je Fredi z ljubico peljal v mariborski bar, v podmornico.

»Herta ni razumela slovensko, zato mi je Janič po naše povedal, da mu naj nekako pripravim srečanje s eno simpatično dekletko, ki je malomarno sedela na barskem stolčku. Saj razumete, tudi to sodi k našemu kruhu. Z natekarjem sva se dogovorila, kmalu na to je dekletce priskakljalo. Janič se je predstavil kot sodelavec švicarske televizije pri studiu 3. Dekle, v resnici je bila to striptizeta, je pristalo, da se bo šta zopet srečala in da bo Janič lahko pogledal, če ustraza. Zopet smo potovali v Maribor, tokrat v hotel Slavija. Striptizeta je Janiča pričakala, nato sta odšla k njej v sobo, kjer je Janič ob reflektorjih pregledal, če bi ustrazala za studiu 3. Pozneje, ko smo čakali na kosilo, je Janič zatrjeval, da je usredil dobro kupčijo in zato vse počastil s kosilom, mi je povedal, da si je že ododhras ogledal.

J. Sever

Prilodnjč: OGENJ POD PETAMI

Dopisujte v vaš tednik

PREDLOG IDEJNEGA NAČRTA ZA RAZVOJ TELESNE KULTURE IN ŠPORTA V TRBOVLJAH

Prednost objekti

● Na pobudo občinske zveze za telesno kulturo Trbovlje je aktiv telesnovzgojnih profesorjev in učiteljev izdelal študijo, na podlagi katere naj bi izoblikovali idejni načrt za razvoj telesne kulture in športa v Trbovljah.

Študija med drugim ugotavlja, da povzročajo industrializacija in novi pogoji dela tudi v Trbovljah vse več psihonevrotičnih, srčnih in profesionalnih obolenj. Istočasno pa je mogoče tudi ugotavljati, da v središču zasavskih rudarskih Revirjev, kar za deva telesno kulturo in šport, ni najbolj zadovoljivo. Na enega učenca, na primer, odpade le 0,12 m² telovadnice in le 0,33 m² igrišč, en učitelj oz. profesor telesne vzgoje pa poučuje 190 učencev. Vse to kaže, da so v Trbovljah, kar zadeva investicijska vlaganja in kadrovsko politiko, zastavljali splošno in šolsko telesno vzgojo, forsirali pa šport. Vendar pa je mogoče kot posledoco zastopavljanja splošne in šolske telesne vzgoje ugotavljati tudi že upadajoče oz. nazadovanje kvalitete športa. Zagotovljen pa

tudi ni normalen telesni razvoj mladine.

Da mladino telesno ne krepijo dokazujejo najbolj zgovorno podatki zdravstvene službe; kar 63 odstotkov vseh učencev v Trbovljah ima razne deformacije okostja, prevladujejo pa zlasti še deformacije prsnega koša in stopal. V letu dni se je povečalo število ugotovljenih deformacij za 13 odstotkov, kar je nadvse zaskrbljujoče. Ena od osnovnih ugotovitev v študiji je zato, da bo treba v prihodnje krepiti množičnost v telesni kulturi in športu, zlasti še s pozitivizacijo dela in z večjim uveljavljanjem šolskih športnih društev. Športna društva oz. društvo za telesno vzgojo Partizan pa naj bi bila nadgradnja te masovnosti. Sicer pa bi morali zagotoviti pogoje za redno šolsko telesno vzgojo vseh tistih, ki so v šolah, za redno telesno vzgojo mladine, ter za rekreacijske dejavnosti, svobodne aktivnosti in oddih občanov. Posebno pozornost pa bi kazalo nameniti rekreaciji in aktivnemu odmoru zaposlenih v delovnih organizacijah.

Obstoječi športni in telesnovzgojni objekti v Trbovljah bi morali biti na voljo tako za šolsko telesno vzgojo kot za treninge športnikov in drugih aktivnih tekmovalcev ter za rekreacijo in svobodne aktivnosti. Potrebno pa bi bilo zgraditi tudi nekaj novih objektov, zlasti še telovadnice pri šolah, kar je že zajeto v program izgradnje objektov iz sredstev samoprispevka občanov in združenih sredstev delovnih organizacij, šolska igrišča, zimski bazen, preureti igrišče Partizana ter postaviti objekte za rekreacijo pri planinskih in turističnih postojankah. Pomembna pa bo tudi žičnica iz Trbovelj na Partizanski vrh. Prednost pri investicijah pa naj bi dali gradnji objektov za potrebe šol.

Za investicije v šport in telesno kulturo bi rabila v Trbovljah v naslednjih letih okrog 3 milijone novih din, za šport, telesno kulturo in rekreacijo pa naj bi zraven 16 profesorjev in učiteljev telesne vzgoje skrbelo še 37 strokovnih delavcev v društvi, klubih in delovnih organizacijah. (8)

ZA STALNEJŠO PRESKRBO HRASTNIKA S PITNO VODO BO TREBA

Še precej denarja

Načrte, predračune, zaključitve na terenu in vse ostale tehnične podatke je po

sredoval »Projekt za nizke gradnje iz Ljubljane« Zaradi ustreznega načina finansiranja so gradnjo zajetij, vključno z glavnim vodom do bivšega gostišča »Rinaldo« razdelili na tri etape. Predračunska vrednost posameznih etap znaša: za prvo 250.000 din, za drugo prav tako 250.000 din, medtem ko bodo za tretjo etapo potrebovali nekaj nad 350.000 din.

Izgradnjo I. in II. etape finansirajo s krediti, ki so jih najeli pri trboveljski podružnici ljubljanske komunale banke in hranilnice. Komunalno-obrtno podjetje Hrastnik je s tem denarjem že začelo graditi zajetje in cevovod. Čeprav se je finansiranje druge etape nekoliko zavleklo, računajo, da bodo obvladali vse težave in da bodo potrošniki imeli na voljo vodo že do zime. Bolj negotovo je finansiranje tretje etape, ker komunalno podjetje ne razpolaga z denarjem, ki so ga zbrali za razširjeno reprodukcijo vodovodov. Zato bo treba čimprej zagotoviti

še 250.000 din dolgoročnega kredita in izterjati od koristnikov, to je, podjetij dolžne zneske za že porabljeno vodo.

Vse kaže, da bodo torej v Hrastniku kmalu uredili problem boljše oskrbe z vodo tako zasebnim potrošnikom, kot delovnim organizacijam. Komunalno obrtno podjetje je s tem v zvezi opozorilo občinsko skupščino da sedanje cene za odvzem vode niso pretirane. Občani plačujejo po 0,55 din za kubični meter vode, medtem ko v sosednjih Trbovljah odštejejo potrošniki po 0,90 din in drugod celo po 1 in 1,50 din. Hrastniška podjetja plačajo za kubični meter vode 1,60 din, marsikje drugod pa celo 2 in 2,80 ter celo 3 din. S tem seve komunalno podjetje ne želi nemudoma predlagati podražitev te dobrine, vsekakor pa ne bo odveč, da bi v prihodnje razmislili o tem, kako zagotoviti dovolj denarja za vzdrževanje in razširjeno reprodukcijo na tem področju. -n-

KDAJ PROGRAM ZA MODERNIZACIJO CEST PO HRASTNIKU?

Škodljivo odlašanje

V občini Hrastnik je kategoriziranih cest IV. reda okoli 22 km. Vse te ceste in poti vzdržuje komunalno-obrtno podjetje, ki vsako leto podpisuje ustrezno pogodbo s cestnim skladom pri občinski skupščini. Podjetje zaposluje štiri stalne cestarje, v izjemnih primerih pa skupino okrepijo še z drugimi delavci. En cestar vzdržuje ali naj bi vzdrževal povprečno nekaj 5 km cestišč. Za spomladansko utrditve cestišč so sicer letos dobro poskrbeli, vendar so neurja največkrat tako poškodovala posamezne ceste, da so morali uporabiti znatno več gramozu, popraviti znatno več cestnih propustov in garov, da predviden denar ni zadostal.

Zavolje vse bolj razširjenega prometa, zlasti tudi s težimi vozili, so občinske ceste v Hrastniku letos znatno slabše kot so bile kdaj koli doslej. Občani posamezniki naselji in krajev upravičeno godrnjajo in kritizirajo pomanjkljivo vzdrževanje cest in poti, vendar nič ne kaže, da bi se razmere izboljšali. Edini ishod, ki ga predlaga komunalno-obrtno

podjetje, je izdelava in osvojitve perspektivnega programa modernizacije tako že kategoriziranih cest, kot tudi vseh tistih javnih poti in nekategoriziranih cestišč, ki sprito večjega prometa postajajo važnejšega pomena za vse občane. Le tako bi utegnili zanesljivo v daljšem obdobju odpraviti vse tegobe na tem področju pa tudi bolj gospodarno trošiti družben denar. Vsekakor bi v okviru tega programa morali izdelati prioriteten vrstni red temeljit obnove nekaterih pomembnejših cest, zatem pa bi se lotili modernizacije še ostalih nekoliko manj pomembnih cestišč in javnih poti.

Zaigadej je pravzaprav škodljivo odlašati z izdelavo takega programa postopne modernizacije, še posebej, ker vsi podatki kažejo, da bi bil tak sistem najbolj primeren in najbolj gospodaren. Skladno s tem bi kazalo tudi preučiti sedanji sistem dejanja denarja nekaterim stalnim predstavstvom zborov volivcev in krajevnim skupnostim, tekučnje kačtvo, da so zadnji čas te ceste in poti slabo vzdrževane. -n-

ZA LJUBITELJE NARAVE

Lorain begonija

Tovrstna begonija z drobnim in bogatim cvetjem je zelo ježen sobni prijatelj. Zanj je pomembno, da ima vlago ne samo v zemlji ampak tudi v ozračju, ki jo obdaja. To je še posebno važno, ko jo prinesemo od vrtnarja, kjer je rasla v izredno ugodnih pogojih z visoko relativno vlago, vtem ko ima domača kurjena soba precej suh zrak. Skropiti ali rositi je ne smemo, ker povzroča voda ne prijetne madeže na listju. Zelo pripraven je vlažilec zraka, kakršne prav sedaj reklamirajo domači proizvajalci na malih zastolih, vtem ko jih v tujini poznajo že nekaj let.

Zalivati jo moramo redno s prestano in mlačno vodo in to v podstavek. Enkrat tedensko jo je priporočljivo zaliti s gnojnim zalivkom, saj ji s tem podaljšamo cvetenje. Potrebuje precej svetlobe, vendar ne direktnega sonca. Varovati jo je pred preplhom. Odovelo cvetje je priporočljivo sprosti odstraniti, da s tem preprečimo razvoj semenčih nastavkov, ki rastlini jemljejo življenjsko moč.

POCENI SADIKE VRTNIC

V celjski prodajalni ljubljanske »Semenarne« in v metijski apoteki v Stanetovi ulici so te dni prodajali uvožene sadike vrtnic. Posamezni grmiček je veljal 6 din, kar je razmeroma poceni, če upoštevamo, da veljajo uvožene čebulice tulpanov 1 din oz. 1,90 dinarja. Vrtnice plemenitih vrst so uvozili iz Balaonvilgosa na Madžarskem. V kinetijski apoteki so povedali, da bodo določeno pošiljko vrtnic dobili tudi spomlad. Tu imajo še na zalogi uvožene čebulice tulpanov, vtem ko je le-teh drugje že manjkalo.

SPOMLADI V CVETOČO HOLANDIJO

Celjsko Hortikulturno društvo je začelo s pripravami za doslej najzahtevnejši društveni izlet, ki bo konec aprila v cvetočo Holandijo, deželo tulipanov. Prvotno so predvidevali, da bo tja peljal izletnike na 7 dnevni ogled cvetočih poljan in drugih zanimivosti samo en avtobus, vendar se je že kmalu nabralo prijav za en avtobus. Sedaj zbira društvo prijave še za drugi avtobus pa čeprav znaša cena potovanja po osebi nekaj več kot 1000 N din.

K.

Uvodno predavanje o marksističnem krožku

Hrastniški marksistični krožek pri občinski konferenci ZKS začel tretje leto svojega zanimivega in nad vse koristnega delovanja. Letošnje uvodno predavanje je imel magister družbenih ved, predavatelj na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani, Slavko Podmenik. Gost je govoril o problemih osebnosti in družbene odgovornosti vodstvenih ljudi v delovnih in drugih organizacijah. Zanimivega razgovora se je udeležilo večje število hrastniških družbenopolitičnih in drugih delavcev.

»Sijaj« izpolnil letni plan

Pred kratkim je kolektiv podjetja »Sijaj« postavil piko na koncu svojega letošnjega in poslovnega načrta. To je prva hrastniška in druga delovna organizacija v revirjih, ki je več kot dva meseca pred časom izpolnila svoje letošnje obveznosti. Sijajevci so do okrog 20. oktobra izdelali in prodali za 10 milijonov din blaga, zato pričakujejo, da bodo do konca decembra proizvedli še za najmanj dva do dva in pol milijona din izdelkov. Ni kaj, treba jim je čestitati!

Seja izvršnega odbora SZDL

Pred kratkim se je sešel izvršilni odbor občinske konference SZDL. Na seji so govorili o programu dela za prve tedne januarja, prihodnje leto. Poglavitno izhodišče programa dela je na začetku temeljitih priprav na spomladanske volitve in usposabljanje vseh krajevnih organizacij SZDL za njihovo samostojno delo na tem področju, kot vsepovsod tam, kjer naj se v prihodnje še bolj uveljavijo te organizacije.

Posvet na rudniku

Pred dnevi je bil na rudniku rjavca premoga razgovor o preceh vprašanjih gospodarjenja in nadaljnjega razvoja te delovne enote zasavskih premogovnikov. Na posvetovanju so sodelovali člani komisije, ki so jo pred kratkim na predlog sindikalnega sveta ustanovili v okviru občinske skupščine Zagorje ob Savi. Njena dolžnost je na osnovi razgovorov s predstavniki podjetij ugotoviti razvojne možnosti zagorskega gospodarstva. Komisija bo v kratkem izdelala o tem obširno poročilo in ga posredovala v razpravo zboru delovnih skupnosti občinske skupščine Zagorje ob Savi.

Gradnja novih trgovskih lokalov lepo napreduje

V neposrednem središču Zagorja raste iz tal nova trgovska hiša, v kateri bodo uređili večjo samopostrežno trgovino in obrat za pripravljajše toplih malic in obrokov za potrebe nekaterih okoljskih delovnih kolektivov. Izvajalec del je Gradbeno podjetje Zagorje, investitor pa Trgovsko podjetje »Potrošnja« — Zagorje. Z dograditvijo tega večjega poslovnega prostora, bo središče Zagorje imelo znatno boljše možnosti preskrbe z domala vsemi življenjskimi in drugimi potrebščinami. S tem bo tudi pri kraji druga etapa urejanja trgovin na tem območju.

Jutro v spodnjem Hrastniku (Foto: nk)

S SEJE SKUPŠČINE OBČINE HRASTNIK

Kruh malo dražji

Potem, ko so odborniki imeli za seboj sedem točk dnevnega reda, in sicer s področja urbanizma, zazidalnih načrtov, komunalnih zadev in druge problematike, so se dlje časa pomudili ob predlogu za podražitev kruha. Osnova za razpravo je bilo poročilo sveta za tržišče, gostinstvo in turizem občinske skupščine Hrastnik. Ta politično-izvršilni organ je namreč predlagal, da bi poslej potrošniki plačevali za kg belega kruha 2,20, namesto 2 din, za kg polbelega kruha 1,90, namesto 1,65 din; in za kg črnega kruha 1,45 din namesto dosedanjih 1,40 din.

Ceprav je predlog tega sveta naletel v razpravi na več spreminjavalnih prelogov, nekateri so se namreč ogrevali za to, da bi ostala cena črnemu kruhu nespremenjena, so se odborniki odločili za majhen kompromis. Soglašali so namreč za to, da podraži bel kruh za 0,20 in črn kruh za 0,5 din, medtem, ko so določili ceno polbelemu kruhu, 1,80 din za kg. Vendar se tako člani sveta za tržišče, gostinstvo in turizem,

kot nekateri odborniki ugotavljali, da bo kruh kljub podražitvi v Hrastniku še razmeroma poceni v primerjavi z nekaterimi bližnjimi in oddaljenejšimi občinami. Se posebej pa kaže ob tej priložnosti omeniti, da se kljub podražitvi kruha v Hrastniku razmere v pekarni Hrastnik ne bodo niti najmanj izboljšale. Ta obrat je namreč zastarel, delo v njem je skrajno naporno, osebni dohodki zaposlenih pa med najnižjimi v občini. S podražitvijo bodo sicer nekoliko izboljšali osebne dohodke zaposlenih, ničesar pa ne bo ostalo za razširjeno reprodukcijo oziroma za obnovo pekarnice. Ob vsem tem kaže še posebej poudariti, da je kakovost kruha v Hrastniku zelo dobra, zato so odborniki menili, da bodo ukrepe podražitve lahko zagovarjali pred svojimi volilci.

Na tej seji so odborniki soglašali s spojitvijo obeh lekarn v Zagorju in Hrastniku, s sedežem v Zagorju, ki bo odslej imela ime: »Zasavske lekarnice«. O nekaterih drugih sklepih s te seje občinske skupščine poročamo v drugih sestavkih.

PERECI PROBLEM ALKOHOLIZMA:

Prizadete družine

Ceprav ne kaže biti plat zvona nad pojavi alkoholizma, so nekateri podatki o razširjenosti tega zla nekoliko vznemirjujoči. V poročilu sveta za zdravstvo in socialno varstvo občinske skupščine Zagorje ob Savi so se zadnjič odborniki srečali tudi z nekaterimi ugotovitvami, ki zanesljivo terjajo širše in bolj premišljeno ukrepanje. Oglejmo si jih! Trenutno je pri socialni službi evidentiranih 40 alkoholikov, od tega 30 moških in 10 žensk. Poročeni so 31 oseb, razvezane štiri osebe, nekaj pa je samskih oseb. Med evidentiranci je kar 21 delavcev, 5 uslužbancev, 5 gospodinj, 7 upokoencev, en kmet in en obrtnik. Ta evidenca pa sploh ni popolna, saj ugotavljajo še znatno večje število alkoholikov.

Najhuje pri tem je vsekakor to, da imajo v teh družinah skupno 96 otrok. Zato je na mestu ugotovitev, da so prizadete družine, zlasti pa otroci. Kako žive ti otroci, kakšnim vplivom so izpostavljeni, kakšna je njihova vzgoja tedaj, kakšno je okolje, v katerem živijo? Vprašanja niso odveč, žal pa niti socialna služba zagorske občinske skupščine ne more dati popolnega odgovora. Zaokrožen odgovor je sicer, da vsi ti otroci ne žive najprimerneje. Podrobno preverjanje pa v posameznih primerih naravnost opozarja na nujnost družbenega ukrepanja in reševanja.

Ceprav se socialna služba prizadeva odpravljati oziroma zmanjševati probleme v družinah alkoholikov, in čeprav je doslej ta služba dosti storila za zdravljenje teh oseb, so učinki v večini primerov minimalni, ker pač prizadeti ne sodelujejo dovolj. Brez trdne volje alkoholikov, brez njihovega prizadevanja in vneme, je tudi zdravljenje zaman. Vse kaže, da bo treba te probleme odpravljati in zmanjševati še z drugimi sredstvi in oblikami. Gre namreč za to, da bi pomagali alkoholikom odstranjevati njihova aktualna, vsakdanja življenjska vprašanja. Pa naj si gre pri tem za težave okrog zaposlovanja, stanovanj, osebnih dohodkov ali drugih problemov. Za tak način dela pa bo potrebno dosti več denarja, znatno več razumevanja v nekaterih podjetjih in seveda v prvi vrsti trdnjše volje prizadetih.

Izčrpno o šolstvu

Zlepa niso odborniki tako vsestransko obravnavali aktualnih vprašanj vzgoje in izobraževanja, kot je bil to primer na minuli, 16. seji. Osnova za razpravo sta bila poročilo ustreznega sveta in analiza delavske univerze. Slednja ima letos manjšo izgubo, ki je posledica njene aktivnosti, in ker ji je TIS dodelil samo 7000 din. Zato so odborniki predlagali, da kaže delavski univerzi pomagati, šele potem pa naj bi se začeli eventualni razgovori o združitvi teh izobraževalnih institucij v okviru revirjev. Videti je, da so na področju vzgoje in izobraževanja v Zagorju še venomer odprta številna vprašanja. V ta okvir bi lahko pristeli nadaljnje odpiranje šolskih varstvenih ustanov. Za zdaj deluje v občini en sam tak oddelek. Starši otrok v

Cemšenjku in Podkumu želijo, da bi na obeh šolah poučevali tuj jezik. Vendar pa so se odborniki prepričali, da uvajanje tega predmeta v podružnične šole ni tako enostavno, zaradi več razlogov in vzrokov. Dosti časa so se odborniki pomudili ob vprašanjih preračunosti predmetnika in v zvezi s tem problemom poučevanja matematike. Kaže, da imajo zagorski otroci pri vpisu na srednje ali strokovne šole največ težav zaradi pomanjkljivega znanja tega pomembnega predmeta. Beseda je stekla nadalje o tem, da kaže začeti razpravo o urejanju šolskih okolišev pa tudi prve razgovore o nekaterih oblikah integracije vseh zagorskih osnovnih šol. Se posebej v težavnem položaju se je znašla nižja glasbena šola. Ker ji še nismo

priznali status redne izobraževalne ustanove, je pač temu ustrezno tudi finanstranje. Vsled tega so odborniki podarili, da je ta ustanova vsestransko opravičila svoj obstoj in da je treba zagotoviti tolikšno pomoč, da bi se izklopala iz sedanjih težav. Na seji so sprejeli vrsto sklepov, ki pa jih bodo odborniki prešetal na prihodnji seji.

Končno naj omenimo, da so odborniki soglašali s spojitvijo hrastniške in zagorske lekarnice, niso pa soglašali s podražitvijo kruha. V zvezi s tem so predlagali, naj podjetje, ki upravlja pekarski obrat pripravi za prihodnjo sejo podrobnejšo dokumentacijo, iz katere bo razvidno, za kaj bodo porabili denar, pridobljen s podražitvijo kruha.

PO TREH LETIH SPET REDNO GOSTOVANJE CELJSKEGA GLEDALIŠČA V ZAGORJU

Letos štiri predstave

Vse kaže, da bodo naposled v tej sezoni prišli na svoj račun tudi ljubitelji gledaliških predstav. Teh je bilo včasih v Zagorju največ, saj so domače igralske družine dosegale na tem področju zelo vidne rezultate, medtem ko so bila gostovanja osrednjih slovenskih gledaliških hiš več kot prijetno dopolnilo tega dela kulturnoprosvetnega življenja občanov. Vzrok za to, da zadnjih nekaj let občani Zagorja niso imeli priložnosti pozdraviti v svoji sredini te ali one gledališnice ni bil samo v pomanjkanju denarja, marveč tudi v nepripravljenosti nekaterih dejavnikov sofinansirati tovrstno kulturno dejavnost.

Pogodba s celjskim gledališčem predvideva štiri predstave, in sicer v novembru in decembru letos. Zagorjani bodo najprej gledali Kreftove Celjanske grofe, torej stare znanke, saj so bili na repertoarju pred desetimi leti in poželi med publiko veliko priznanje. Kasneje se bosta vrstili še drugi dve deli. Predvideno je namreč, da bi Trnjuljčice uprizorili dvakrat, popoldan in zvečer. Ker bo priraditev sovpadala s praznovanjem dedka Mrza, bo še posebej zanimiva za zagorske mladež.

Po krajšem obdobju bodo torej priznani celjski gledališčniki spet gostje zagorskega občinstva. Prav in umestno bi

bilo, da bi bila to nova priložnost za to, da se s tem znanim ansamblom navežemo tesnejši stiki. Zagorjani so namreč, kljub temu, da jih zadnja leta niso imeli prilike videti na svojem odru, živo spremljali njihov boj za obstanek in za boljše možnosti njihovega razvoja.

Seveda pa ne bo odveč, če bi v Zagorju že zdaj razmišljali, kako najti možnosti vsaj za nekaj gostovanj ljubljanske osrednje gledališke hiše bodisi Drame ali Opere. Pri merno bi bilo, če bi tovrstna prizadevanja podprli tudi zagorski kolektivi, saj so včasih abonmajške predstave imele veliko privrčencev in ljubiteljev.

ZA ODPRAVO POSLEDIC PLAZU V HRASTNIKU

Od kod denar?

V tej revirski občini so že pred tremi leti ustanovili posebno strokovno komisijo za preučevanje vzrokov širjenja zemeljskih plazov. Komisija je ob sodelovanju priznanih slovenskih geologov izdelala program preventivnih ukrepov na tem področju, ki so jih samo deloma uresnili. Vzrok za to je znan. Občina namreč nikoli ni razpolagala s tolikšnimi vsotami denarja, da bi bila kos vsem zahtevam s tega področja.

Kljub temu pa so na nedavni seji občinske skupščine, ko so preučili ukrepe za sanacijo plazov, z dne 19. 9. 1968, med drugim, ugotovili, da so za regulacije potokov in nekatera druga dela s tega področja porabili skoraj 1

milijon 400.000 din, in to zlasti predani in laiti. S sanacijo zadnjega zemeljskega plazov so utegnili začeti šele pred dnevi, ker zaradi razmeščenosti terena niso mogli uporabljati strojnih priprav. Plaz je nasil okrog 1900 kubnih metrov zemlje. Spravilo in odvoz tega plazovja bo zelo drago. Odborniki so sicer pooblastili predsedstvo občinske skupščine, da v nekaj razpoložljivih sredstvih uporabi denar iz rezervnega sklada občinskega proračuna, soglašali pa so tudi s predlogom, da bi zaprosili za sodelovanje DOZ podružnico v Trbovljah.

Denarja za nadaljnjo sanacijo na vseh področjih, kjer še grozijo

plazovi, za zdaj ni na voljo. Vendar so odborniki menili, da bodo storili vse možne ukrepe, da bi nadaljevali z nekaterimi nujnimi regulacijskimi deli bodisi potokov Boben in Brnica, hkrati pa zavarovali tudi teren, kjer se uteseje plazovi povzročili veliko, skorajda nepopravljivo škodo.

Hkrati so odborniki sprejeli še program del za odpravo posledic sedanega oziroma nedavnega plazov. Med drugim bodo zajeli izriv vode, ki pronicajo skozi prelomnico in jo površinsko izpeljali v obstoječo drenajo. Strokovna komisija bo spremljala vsa ta in še nekatera druga dela.

KAKO BODO V REVIRJIH PROSLAVILI 50. OBLETNICO

Poudarek na delu KP

Komite revirske konference Zveze komunistov je na zadnji seji imenoval poseben odbor za proslavo 50-letnice ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije, za predsednika odbora pa Marijana Orožna.

Komite revirske konference ZK je potrdil tudi okvirni program, praznovanja 50-letnice ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije, kot ga je izobilkoval koordinacijski odbor občinskih svetov zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije v Revirjih.

Kot že omenjeno, je koordinacijski odbor občinskih sve-

tov zveze kulturno prosvetnih organizacij že pred časom izobilkoval okvirni program slavlja ob 50-letnici ustanovitve KPJ. Predlagal je, da naj bi začeli s slavljem marca 1969, končali pa ob mednarodnem delavskem prazniku — 1. maju. V vsaki revirski občini, v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju ob Savi bodo pripravili lasten program praznovanja, nekaj prireditev pa bodo pripravili skupaj.

Uvod v slavlje naj bi bil nastop amaterskega gledališča delavske prosvetnega društva Svoboda — Center v Trbovljah, v Hrastniku bi bil kon-

cert moških pevskih zborov, ki bi naštudiral spored delavskih, partizanskih in borbenih pesmi, v Zagorju ob Savi pa bi pripravili literarne večere, na katerih bi sodelovali tudi znani predvojni revolucionarji in prvoborci ter partizanski pesniki in pisatelji; pripravili pa bodo še razstavo del s socialno tematiko in z motivi iz narodno osvobodilne borbe.

Poseben poudarek bodo v zasavskih rudarskih Revirjih namenili vključitvi delovnih ljudi in mladine v slavlje ob 50-letnici ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije. Ra-

grafiranje belo

1

v revirjih in SFRJ

Že letos telovadnica

Še premalo stanovanj za rudarje?

-N

V počitniških domovih 2 savskih premogovnikov v Rabu, v Criklenici in na Partizanskem vrhu ter v drugih domovih, za katere priznajo regres, je letos letovalo 7 članov delovnega kolektiva savskih premogovnikov, odroma le 15 odstotkov vseh poslenih. Največ dopustnikov je bilo na Rabu, manj v Criklenici, le 8 članov delovnega kolektiva pa je prejel dopust v počitniškem domu na Partizanskem vrhu. Skupaj s člani kolektiva Zastavskih premogovnikov je bilo na letovanju še 789 družinskih članov.

Ob koncu - kazem

Do konca prvega dela tekmovalja v zvezni rokometni ligi sta ostali samo še dve koli. Na žalost in veliko razočaranje pa celjski ljubitelji rokometu svojih rokometišev do petega kola v spomladanskem delu tekmovalja ne bodo več videli igrati na svojem terenu.

Vzrok? Po tekmi z Zagrebom so nekateri neodgovorni »ljubitelji« rokometu, ki so bili nezadovoljni s sojenjem sodnika, le-tega napadli. Nekaj kamenčkov in udarec po hrbtu je bilo dovolj, da je sodnik vložil prijavo zoper celjsko igrišče. Komisija je odločila, da tri tekme Celjani ne bodo smeli igrati na svojem igrišču, temveč bodo gostovali v Mariboru.

Tako so včeraj že igrali izven Celja z Borcem (Banja Luka), spomladi pa bodo še z Dinamom (Pančevo) in beograjsko Crveno Zvezdo. To je vsekakor velik hendicap za rokometišev, saj bodo v odločilnih trenutkih najbolj potrebovali pomoč gledalcev. Sodnika sta po tekmi z Zagrebom odpeljala do slabišnice športni delavci Skrlac in kapetan ekipe Telič. Vprašanje je, kaj bi nekateri gledalci v obratnem primeru naredili. Ze ob komentarju tekme smo omenili, da na igrišču ni bilo niti enega milnika!

Fantje niso za takšen razplet popolnoma nič krivi. Krivi so tisti, ki ne znajo prenesti poraza (pa naj bo še tako pristransko narejen!) in z napadom na sodnika preprečijo igranje rokometu v Celju. Koliko bodo celjski rokometiši s tem izgubili je seveda znano. Ne želimo stvari napihovati in dramatizirati. Gre nam samo zato, da se podobni izpadi v bodoče preprečijo. Tistim, ki motijo realne zaključke tekem pa se v bodoče naj prepove dostop na igrišče. Od vsega tega bodo imeli koristi rokometiši, vodstvo kluba in tisti gledalci, ki jim gre za resničen športni užitek (ta je tudi ob porazu, kajti tekma je kljub temu lahko lepa in zanimiva!).

Posnetka in tekst: T. VRABL

Trenutno so celjski rokometiši na desetem mestu z osmimi točkami. Do konca prvega dela bodo odigrali še tekmo v Bjelovarju proti državnemu prvaku Partizanu. V prvi vrsti so od leve proti desni: Presinger, Orač in Levstik, za njimi stojijo Koren, N. Markovič, Krelj in Telič.

Dijaki - športniki

Celjska gimnazija ima veliko športno tradicijo. Mnogi znani športniki se radi spominjajo šolskih let, ko so pri urah telovadbe začeli športno kariero in se potem na povabilo profesorja ali trenerja vključili v vrste AD Kladivar. Športni dnevi so bili vedno tarča atletskih trenerjev, kajti v množici dijakov se je skoraj vedno skrival mnogo obetajoči atletski talent.

Tudi sedanja generacija gimnazijcev ni brez bolj ali manj znanih športnikov. Vključeni so izven šole v različnih klubih in društvih. Kadar je potrebno, nastopajo za gimnazijo, drugače pa za svoje klube. Najštevilnejši so atleti, ki redno vadijo na stadionu Borisa Kidriča in so že kar nepogrešljivi člani mladinske in tudi članske ekipe.

Največ uspeha med vsemi ima dijakinja tretjega letnika Darja Marolt. Na državnem mladinskem prvenstvu v Varaždinu je dosegla dve drugi mesti, v ekipnem državnem prvenstvu za mladinke v

Osiijeku pa je zmagala v teku na 80 m z ovirami. V odsotnosti Lubejeve je v Senti bila v isti disciplini prva in na 400 metrov druga. V Osiijeku je z odlično uvrstitvijo presenetila tudi Tatjana Pavšer (dijakinja 1. letnika), ki je premagala celo državno prvakinja Marico Nadj.

Od dijakov, ki nastopajo v mladinski atletski vrsti so predvsem marljivi Andrej Peterka (državni prvak v skoku s palico), sprinterja Dušan Herman in Henrik Dvoržak ter Dušan Ilvar. Tudi drugi imajo že dobre rezultate in čakajo »svoj dan«, da bodo prihodnje leto lahko častno zastopali celjski šport.

Vodstvo AD Kladivar, ki je v vsej Jugoslaviji poznano po velikem smislu za vzgojo mladih atletov, ima pravičen odnos do dijakov-športnikov. Od slehernega namreč zahtevajo soliden učni uspeh in se zavedajo, da je šola prvi pogoj, ki ga mlad človek v svojem življenju mora izpolniti.

Šport na kratko

Kegljanje EVA LUDVIK DRŽAVNA PRVAKINJA

Na letošnjem 18. državnem prvenstvu v kegljanju za članice je nastopilo 50 tekmovalk iz treh republik. Proti pričakovanju je postala državna prvakinja Eva Ludvig, članica Kovinarja v Storah. To je že sedmič, da je Slovenka postala državna prvakinja in prvič, da je to uspelo članici kluba, ki je v ožjem celjskem področju.

Rokomet: PONOVO GIMNAZIJA

Mladinke srednjih šol so imele tekmovalje v rokometu. Nastopilo je sedem ekip, ponovno pa so bile najboljše predstavnice celjske gimnazije. Drugo mesto je osvojil Solski center za blagovni promet pred STS, Pedagoško gimnazijo, Ekonomsko šolo, Administrativno šolo in Kmetijskim izobraževalnim centrom.

TELIČ NA PETEM MESTU

Med najboljšimi strelci v zvezni rokometni ligi je kapetan celjske ekipe Andrej Telič na odličnem petem mestu. V desetih tekmah je dosegel 57 golov. Za njim so priznani državni reprezentanti, kot dr. Karadža in Horvat, ki je letos nastopil tudi v reprezentanci sveta proti Češkoslovaški. Drugi najboljši strelci Celja je Niko Markovič, ki je trenutno na 20. do 21. mestu z 38 danimi goli.

Atletika URADNI ZAKLJUČEK SEZONE

AD Kladivar je prejšnji teden tudi uradno zaključil letošnjo zelo uspešno sezono. Na zaključni svečanosti so se zbrali atleti, trenerji sodniki in vodstvo društva. Mlajšim atletom sta o vtisih z olimpijade pripovedovali Urbančičeva in Lubejeva.

Streljanje CELJE ZMAGALO V SEVNICI

V počastitev občinskega praznika v Sevnici je tamkajšnja strelska družina pripravila tekmovalje. Med ekipami je v streljanju z malokalibrsko puško zmagala Celje pred Zabokom in Hrastnikom, med posamezniki pa so bili najboljši Jeram, Jager in Tržan (vsi Celje).

Nogomet: ZMAGA TKANINE

V Slovenskih Konjicah je bila odigrana prijateljska nogometna tekma med širidikalnima ekipama Dravinski dom Konjice in Tkanino iz Celja. Slednja je zmagala s 4:0. Gole sta dala Lazar in Grobelnik.

SREDNJEŠOLSKO PRVENSTVO ZA GIMNAZIJO

Sedem ekip srednjih šol je nastopilo na občinskem prvenstvu v malem nogometu. Zmagala je ekipa Gimnazije pred Tehnično srednjo šolo, Solskim industrij-

skim in kovinarskim centrom Store, Solskim centrom za blagovni promet Pedagoško gimnazijo in Kmetijsko izobraževalnim centrom.

PAPIRNICAR PRED ŠTORAMI

V osmem kolu celjskega nogometnega prvenstva so bili doseženi naslednji rezultati: Polzela:Boč 3:2, Vojnik:Senovo 4:0, Stora:Ljubno 4:0, Brežice:Šoštanj 3:0, in Papirnicar:Olimp 3:1. Preseneča zlasti slab uspeh nekaterih ekip iz Celja in bližnje okolice, saj v posameznih srečanjih doživljajo nadpovprečno visoke poraze.

Na šestici vodi Papirnicar (14 točk) pred Storami (12), Vojnikom in Brežicami (11), sledijo pa Senovo, Ljubno, Olimp, Polzela, Boč in Šoštanj.

BADMINTON BRASLOVČE PRESENETILE LJUBLJANO

V osmini pokalnega prvenstva SRS v badmintonu so igralci Braslovčev nastopili v Ljubljani proti tretji ekipi Partizan-Jezica in zmagali s 5:4. Braslovčani so nastopili v postavi Kraji, Irman, Turnšek in Hajnšek, najboljši pa je bil Irman.

Pri članicah so igralke Planine pri Sevnici izgubile dvojboj z Olimpijo z rezultatom 5:2. Edini točki za poraženke sta osvojili dvojici Rauter-Zagar in Jazbinšek-Valentinčič.

ŽRTVE PROMETA

Podlegel v bolnišnici

Pred dnevi je v celjski bolnišnici podlegel 48-letni MARTIN LIPOVSEK zaradi poškodb, ki jih je dobil v prometni nesreči 15. oktobra v Sentvidu pri Grobelnem.

Sedeli so na hlodih

Na gozdni cesti v Primožu pri Ljubnem se je zgodila težja prometna nezreča, pri kateri je bila ena oseba mrtva, več jih je bilo pa poškodovanih.

Proti Ljubnemu je vozil s traktorjem in enosono kiper prikolico 19-letni JOŽE TRBOVSEK iz Okonine. Na prikolico so bila naloženi hodi, na njih pa je sedelo devet delavcev GLIN Nazarje. Voznik je vozil z neprimerno hitrostjo in ko je zapeljal v ostri levi ovinek v padcu, se je keson prikolice odprl na desni strani, tako, da se je prikolica prevrnila. Hodi so se zvalili po cesti, popadali pa so tudi delavci. Na kraju nesreče je zaradi težkih poškodb umrla 39-letna MARIJA TOSTOVRNIK iz Ter, v bolnišnico so odpeljali 41-letnega MARTINA BRGLEZA iz Ljubnega in 33-letno ELIZABETO ZAMERNIK iz Primoža. Lažje poškodbe pa je dobilo pet delavcev. Voznik je pobežnil s kraja nesreče, vendar so ga prijeli štiri ure pozneje v Velenju.

Obstal v Savinji

Po Partizanski cesti v Celju se je proti mestnemu parku peljal z osebnim avtomobilom 44-letni MILAN FLORENIN iz Celja. Ker je vozil z neprimerno hitrostjo, ga je v desnem ovinku pri prvi čez Savinjo zaneslo, da se je avtomobil dvakrat prevrnil po nasipu brega in obstal na strehi v Savinji. Telesnih poškodb na srečo ni bilo, škodo na avtomobilu pa so ocenili na 5.000 dinarjev.

Izsiljeval je prednost

Po Mariborski cesti v Celju se je peljal z motorjem

proti Vojniku 31-letni MIHA KODRIN iz Celja, ko je po neprednostni Kidričevi ulici pripeljal z osebnim avtomobilom 21-letni BRANKO MEZA iz Velenja ter izsiljeval prednost. Pri trčenju je dobil motorist lažje poškodbe. Na vozilih je škoda za 1.100 dinarjev.

Zaletel se je v zapornico

Iz Kozjega se je proti Sentjurju peljal po cesti III. reda mopedist 52-letni FRANČAKS iz Začreta. Na zavazovalnem železniškem prehodu se je zaletel v spuščeno zapornico, nato pa ga je vrglo med zapornice blizu proge.

Močno zaviranje

22-letni FRANC RAMSAK se je pripeljal pred vhod Na vega jaska rudnika lignita v Velenju z motornim kolesom. Zaradi prehitre vožnje je moral pred vhomom na prostor za parkiranje vozil močno zavreti. Zato pa ga je skupaj z motornim kolesom vrglo v zid hiše števil 15 Preloge. Dobil je pretrg možganov.

Prijetno počutje in eleganco vam daje samo

konfekcija »ELEGANT« Celje

Na sredini ceste

Voznik tovornega avtomobila 54-letni JANEZ KARTUS iz Ivandola je vozil iz Brežic proti Catežu ter med gostilnoma Grič in Budič srečaval tovorni avtomobil. Z tem je pripeljal motorist JANEZ GALIČ iz Obrežja, ki je nenadoma zapeljal na sredino ceste in trčil v Kartusov avtomobil. 53-letni Galič je dobil poškodbe po glavi in dvakratni zlom leve noge pod kolonom.

Imenovan uredniški odbor

Komite Revirske konference Zveze komunistov je na zadnji seji imenoval člane uredniškega odbora za izdajo Zasavskega zbornika »Premog in ljudje«, ki ga bodo začeli izdajati v Revirjih prihodnje leto v počastitev 50-letnice ustanovitve Zveze komunistov Jugoslavije.

Takšnih posnetkov vsaj do petega kola v spomladanskem delu tekmovalja ne bodo mogli več posneti. Nekateri neodgovorneži so zmotili takšno navdušenje, ki ga bodo rokometiši sedaj razdajali mariborskim ljubiteljem rokometu.

ZA ZIMO
IMAMO ŽE VSE
PRIPRAVLJENO

Velika izbira ženskih plaščev

Din **400,-**

VELEBLAGOVNICA

ljudski magazin

CELJE

T. V.

Obsedenost – imenovana avtomobil

Avtomobil je večja konzerv-
skatla na štiri kolesa z
motorjem.
Avtomobil je mirna in dobrodus-
na, dokler ne sede vanj
bitje, imenovano sofer.
Nesrečna kombinacija je
avtomobil na pešce in preti, da
bo popolnoma iztrebila.

Kakšna sreča, ko bi bil pr-
vi avtomobil povozil svojega
prvega izumitelja! Zal ga ni!
Avtomobil se vedno bolj
rine med ljudske množice.
Na splošno in dobesedno.
Med avtomobilji je zagotovo
najbolj tečen fičko. To je
prava kuga in kolera. Ko ga

zagledate – pežite kot anti-
kopal Drugače vas bo zmlel.
Lastnik fička je bil namreč
še predvčerajšnjim pešec. To
se pravi, da je pripravljen na
vse. Toda vi zanj niste več
njegov bližnji. Zdaj obožuje
mekaniko.
Avtomobil požira bencin,
denar in živčni sistem. Vozil-
jo ga lahko tudi nepismeni.
Na travmatološki kliniki
smo vsi enaki.

Kdo je boljši voznik – mo-
ški ali ženska? V življenju
sem slišal že dosti neumnih
vprašanj in zato tole ni izje-
ma. Pravilno vprašanje se
glasi: kdo je slabši voznik.
V vsakem primeru pa bi
bilo iz avtomobilov, ki ga vo-
zi ženska, potrebno odstrani-
ti vsa ogledala. Da bi dama
gledala cesto in ne sebe!

Najhujši voznikovi sovraž-
niki so: kozli, prometni mli-
čniki, drugi vozniki in –
maligan. Zato nikar ne pijte,
kadar vozite, ker bi utegnili
končati na večnih parkiriščih.
Karambol je – ljubezen
dveh vozil na prvi pogled.
Konča se s silnim poljubom
in z mukami – kot vsaka
ljubezen. Vozilo je treba pe-
ljati k mehaniku, voznika pa
k zdravniku ali k veterinarju.
Trčenje avtomobila in
ladje je redkejši pojav. Trak-
tor je avtomobilov brat, ki
je ostal na vasi. Služi za pre-
voz na svatovščine. Kamion,
taksi, avtobus in limuzina so
dijo v isto nagnusno družino.
Država kupuje avtomobile
svojim naprednim otrokom.
Naj se vozijo, otroci!

V bodočnosti bomo vsi ime-
li avtomobile.
To se mi zdi od vsega naj-
bolj smešno.

— Seveda ni gospe doma, ti cepec!!

VELJKO ŠIJAKOVIČ:

TOVARIŠ „X“

Pred miličnikom, ki je stal
ob prehodu za pešce, se je
stavil avtomobil. Neka star-
ša je preplašeno hitela na
drugo stran ulice.

bica prišla na drugo stran
ceste in ji je voznik prijazno
pomahal z roko.

»Prosim, vaše papirje,« je
rekel strogo.

»Ampak... zakaj? Kaj sem
storil?« je jecjal voznik.

»Dajte mi vozniško dovolje-
nje,«

»Nimam ga... nisem ga
vzel s seboj... To ni moj
avto, samo sposodil sem si
ga.«

»Sem si kar mislil.«

»Toda v čem sem se pre-
grešil?«

»Kar premislite: kdo od
naših voznikov pa tako lju-
beznivo daje prednost na pre-
hodih za pešce? Takoj ste se
mi zdeli sumljiv...«

Ljudska modrost

Ako slepec slepca vodi,
padeta oba v jamo.
Izgovor je dober, če je
tudi brezov, da ga je le
izrezal.

Iz oči v oči.

Beseda besede želi.

Iz prazne lupine ni je-
dra.

April sedemkrat na dan
kmeta s polja spodi.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

3. Prišla je nedelja. Paradižnik je kupil želez-
niško vozno karto za Ljubljano. – »Povratno?« je
vprašal prometnik. – »Ne!« je pomembno pou-
daril Paradižnik. – Ni minila ura in Paradižnika
že srečamo na avtomobilskem sejmu in ni pre-
tekla naslednja ura, ko ga že lahko opazujemo

v lični limuzini, kako se pelje z lastnikom v bliž-
njo gostilno. – Pustimo srečnega kupca in proda-
jalca, da si v miru vsekata v roke in si oglejmo
vozilo na parkirišču! Takole na kratko: ne fiat
in ne opel, ne zelen in ne rdeč; po glasu motor-
ja pa: ne dvotakten in ne štiritahten. Z eno be-

sedo: kakšnih sedem generalnih! – Ko sta bivši
in novi lastnik pošteno zalila kupčijo, sta se lo-
čila. Paradižnik je na svoj zardeli nos nataknil
zelene sončne naočnike, sedel za volan in po-
nosno zapeljal po mestu...

Lojze Jakopič:

AKCIJA "rdeča gos"

7

»Toda bomo zlomili tvojo vojo!« je
pisalo z velikimi črkami na glavnih
vhodnih vratih v taborišče, in napisno
tablo je čvrsto držal v krempljih nem-
ški orel s kljukastim križem na svojih
prsih.

Toda bomo zlomili tvojo vojo! – Z
najrazličnejšimi metodami so nacisti
uresničevali svojo pretnjo. Najgrozovi-
tejšje med njimi je bilo to, da si je jet-
nik olajšal svojo vest ob sojetniku in
mu razodel srce in skrivnosti v dobri
veri, da govori prijatelju, sotrpinu, to-
varišu v boju, pa je govoril zakletemu
sovražniku sam od sebe, brez mučenja
in pritiska. S tem je izdal tisto, zaradi
česar je bil pripravljen prej žrtvovati
svoje življenje.

x x x

Višji inšpektor šestega urada sturm-
führer gospod Kersten in šef taborišč-
nega gestapa sta prebirala poročila, ki
so jih zbrali taboriščni agenti o izbra-
nih zapornikih. Šef gestapa je položil
zajeto mapo pred Kerstena s pripom-
bo:

»Tale je goden za odstrel. Se prej
ga bom izročil svojim ljudem. Morebiti
se jim bo posrečilo izveči iz njega, kar
bodo mogli uporabiti kolegi na Bledu.«
– Sturmführer je odprl ponujeno
mapo.

»Oho, preimer Capaccia! Samo tre-
nutek, gospod obersturmführer!« –
Šef gestapa je brskal po ostalih papir-
jih, v višjem inšpektorju pa je še nara-
ščala nervoza, ko je prebral dokument
za dokumentom. Ko je prebral celotno
gradivo, je vstal in se nekoliko spreho-
dil po sobi, nato je obstal pred mizo
nasproti šefa taboriščnega gestapa.

»Prepričan sem, da smo našli tisto,
zaradi česar sem prišel v taborišče, go-
spod obersturmführer.«

Sefu je nagajiv nasmeš bušnil pre-
ko strogega, mrkega obraza.

»To naredimo pri nas vedno. Doslej
še ni bilo primera, da bi se nam kdo
izmuznil.«

Višji inšpektor je pohvalno in odo-
bravajoče prikimal.

»Rekli ste, da boste tega Capaccia
izročili vašim ljudem? Na to imam ma-
lenkostno pripombo. Jetnik je v naših
rokah, torej ne more pobegniti. Preveč
je dragocen za nas, da bi si z majhno
napako zaprli poti do skrivnosti, ki jih
ve. Izdelati morava temeljit načrt, ka-
ko z njim ravnati.«

Šef taboriščnega gestapa se je na-
slonil nazaj na stol in odložil monokel.
Začuden je pogledal inšpektorja pred
seboj.

»Kako menite načrt, gospod sturm-
führer? Moji ljudje znajo ravnati z jet-
niki. Z dragocenimi še celo. Kar ve, bo
jetnik povedal, več pa nam ni potreb-
no.«

»Pozabljate, da gre za specialnega
sovražnikovega agenta.«

Šef gestapa je vstal in stopil izza
mize.

»Mar menite, da je Capaccio eden
izmed tistih petnajstih, ki jih išče vaš
šesti urad?« Ni mogel prikriti zaniče-
vanja, ki ga je občutil ob toliki abot-
nosti ljudi šestega urada.

Besedo ima:

Toni Hercfeler

Podražitev kave same po sebi me še niti ni toliko prizadela kot pa novica, da imamo v Jugoslaviji toliko časa, da popijemo v enem letu 19 tisoč ton ali 1266 petnajstonskih vagonov prave kave in da pri vsem tem tudi Slovenci že zelo pridno pomagamo ostalim nacijam srebrati turško in espresso. Veste koliko milijard skodelic kave je to!

No, pri zadnji podražitvi (povišanju davka, pri kilogramu pražene kave za 150 starih din!), so kajpak prišli najbolj na svoj račun gostinci. Namesto da skodelico espressa podražijo za 1 stari dinar (iz kilograma zmlete prave kave skuha 166 skodelic kave), so jo urezali kar za 10 S din navzgor. Prej je za primer v celjski »Evropa« veljala skodelica 70 S din, po novem velja 80 S din. Neverjetno, kako smo iznajdljivi, če je treba kje zaslužiti. In potem se pritožujemo, če ljudje skušajo tudi na svojo pest kak milijoneček »prigospodariti«.

Tistim s krizantemami za Dan mrtvih to slednje očitno letos ni uspelo. 31. oktobra so jih prinesli na tržnico v Celje toliko, da bi lahko okitili z njimi grobove polovice Celjanov, če bi se dan pred praznikom mrtvih preselili na oni svet. Ker pa se to ni zgodilo, so bile na koncu krizanteme petkrat cenejše, kot so njihovi lastniki kalkulirali.

Sicer pa je z rožami včasih sploh križ. Prijatelj Franci je prejšnji teden v kmetijski apoteki Kmetijskega kombinata Zalec v Celju kupil 15 čebulic tulipanov. Toda doma je lahko vsadil samo 10 čebulic. V škrniclju je bilo namreč namesto 15 samo 13 čebulic, a od teh 13 so bile 3 popolnoma piškave. Potlej se je Franci oglasil v kmetijski apoteki, da bi tulipaneve čebulice zamenjal. Dali so mu kar denar, ker je čebulice ta čas zmanjkalo, glede tistih dveh, ki jih ni bilo v škrniclju, pa je poslovođa pomolil Franciju 1 N dinar, češ pol rizika jaz, pol rizika ti, ki nisi v štacuni prekontroliral prodajalca, koliko čebulic ti je naštel. Trgovca pa pol, si je mislil Franci. Sicer pa so itak bili tulipani za 10 do 20 S din dražji kot drugje.

VAŠ ADUT je nakup

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
CELJE

Še vedno vrste pri okulistu

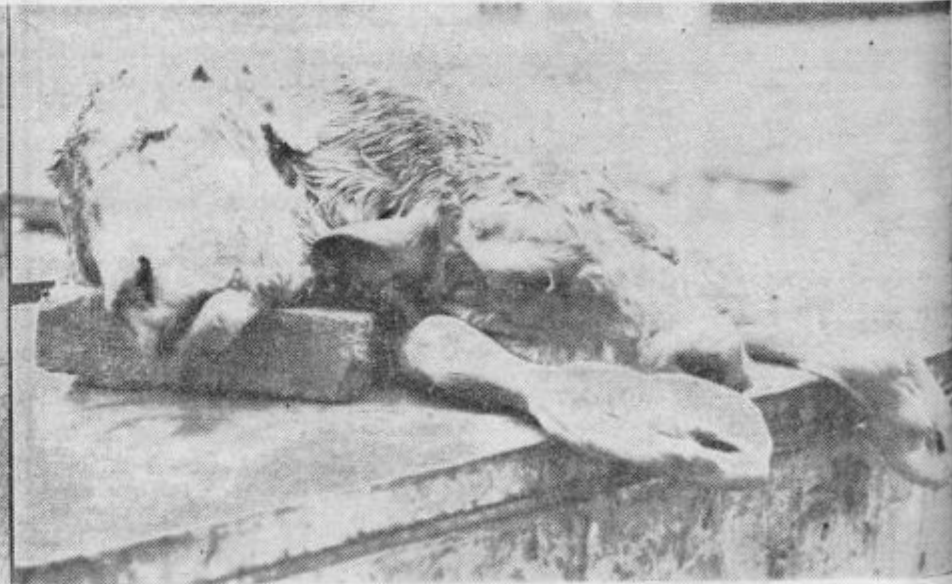
Trboveljčani morajo dokaj dolgo čakati na pregledu oči, da bi jim potem zdravnik predpisal očala. Zdravstveni dom si prizadeva, da bi pridobil za delo stalnega specialista — okulista, vendar so bila doslej ta prizadevanja zaman. Vprašanje pa je tudi, kako bi bilo, če bi dobili

specialista, ker nimajo na voljo potrebnega stanovanja.

Spridlo tega so se odločili, da bi bil okulist, ki prihaja v Trbovlje, dalj časa v mestu in opravi več pregledov. Tako bi, kot pričakujejo, odpadla večmesečna čakanja na zdravniške pregledu oči.

ATOMSKA GOBA NAD CELJEM? Ne, to ne. Bilo bi pač prehudo. Za tovarniškim plotom EMO in med nasipom ogorkov pred kemičnimi obrati Cinkarne se je vžgal ter. Za ter imajo ostanke, ki jih odstranijo iz generatorjev in so lahko vnetljivi. Zanimivo je, da »pride do požarov« te snovi vsaj vsako leto enkrat, potem ko se je spet nabere za en lep dimni kres, ki je naravnost grozljiv — pa tudi diši ne ravno, kar povzroča »veliko veselje« čistega zraka željnim občanom vzhodnega območja celjske okolice. Kot se spodobi so bili prvi na kraju dogodka poklicne čete, kar se pa tudi spodobi. Razen požgane trave in smradu, posledic ni.

NEVSAKDANJA IGRA NARAVE. Kmetovalec FRANC KRULC iz Pečovja nad Storami je poslal po živinozdravnika, ker so pri porodu krave nastopile komplikacije. Veterinar BOJAN KOZELJ je kmalu ugotovil, da je v tem primeru vprašanje dvojčkov, kar ni nobena redkost. Toda njegovo začudenje je bilo večje kmalu potem, ko je ugotovil, da gre v resnici za nenavadno igro narave, za tele z dvema glavama. Zaradi komplikacij pri porodu, je tele poginilo, kravo pa so rešili. Tele je imelo dve normalno razviti glavi, ki sta bili v plečih zraščeni. Imelo pa je tudi dva repa. Na ta nevsakdanji primer nas je opozoril veterinar CIRIL UMEK, veterinarski inšpektor celjske klavnice in nam povedal, da v vseli svoji praksi še ni naletel na tak primer.

KOMENTAR NEDELJSKIH ŠPORTNIH DOGODKOV

Malo športnih prireditev

Ze dolgo nobena nedelja v Celju ni bila tako skromna s športnimi prireditvami, kot prav zadnja. Samo dva športnih tekmovanj je bilo na celjskih igriščih. Nogometaši Kladiivar-Celje so gostili ekipo Kopra, na igrišču pri Skalni kleti pa je bilo republiško pokalno prvenstvo v hokeju na travi.

Nogometaši so zmagali z visokim rezultatom. Važno je predvsem to, da so osvojili obe točki, si popravili razliko med danimi in prejetimi goli, vedno pa še preseneča njihova slaba in mlačna igra v polju. Ekipa Kopra je slaba in zato nas dosežen rezultat ne sme zapeljati. Dejansko vrednost ekipe bomo videli v nedeljo, ko bo v Celju nastopila ekipa Svobode iz Ljubljane. Le-ta je zadnja nedeljo na svojem igrišču premagala do sedaj vodečo Nafto, na lestvici pa je samo za

eno mesto pred Kladiivar-Celje. Vsekakor se bodo domaćini morali pošteno potruditi, če bodo hoteli premagati žilavega nasprotnika.

Hokejisti na travi so ponovno osvojili naslov republiškega pokalnega prvaka. To je zadnji pomembni uspeh pri-

ŠPORT

zadevnih fantov, ki z uspehom nastopajo tudi v zvezni ligi.

Drugače pa je bila zadnja nedelja povsem nerazburljiva za celjske športnike. Rokometaši bodo zaostalo tekmo z Borcem odigrali v sredo v Mariboru, košarkarji, odbojkarji in atleti pa so že končali s tekmovanji.

T. VRABL

Šport na kratko

Nogomet:

KLADIVAR-CELJE : KOPER 5:0

V devetem kolu so celjski nogometaši igrali na domačem igrišču proti ekipi Kopra. Kljub povprečni igri, ki sta jo prikazali obe ekipi, smo vsaj z doseženim rezultatom lahko zadovoljni. Pet golov v mreži nasprotnika pa dokazuje, da so celjski napadalec v nedeljo imeli »svoja« dan in so zadnje uvrščeno ekipo v slovenski nogometni ligi odpravili kar s 5:0.

Najboljši v celjski ekipi je bil Hribernik, ki je sam dosegel tri lepe gole, dva pa sta dala Ubavič in Ferme. Za Kladiivar Celje so igrali: Stančar, Cater, Kačičnik, Regner, Ferme, Letner, Hribernik, Ubavič, Kuder, Lesar in Hojnik.

Kladiivar-Celje je po devetem kolu na šestem mestu z devetimi točkami. Tudi v nedeljo bodo igrali doma in to proti ljubljanski ekipi Svoboda.

VELENJE NA DRUGEM MESTU

V vzhodni slovenski nogometni ligi so bili v zadnjem kolu doseženi nekateri presenetljivi rezultati. Velenje je

krepko premagalo Zalec

(7:0) in se na lestvici povzpelo na drugo mesto za pujsko Dravo. Smartno je premagalo mariborskega Branika s 4:1. Steklar iz Rog. Slatine pa je na gostovanju v Račah proti Osankarici izrazil neodločen rezultat (2:2). Od vseh ekip s celjskega področja so v tem kolu pokazali najboljšo igro igralci Velenja in Smartnega.

Po devetem kolu je Velenje na drugem mestu (12 točk), Smartno na četrtem (9), Steklar sedmem (8) in Zalec zadnjem — dvanajstem mestu (4).

HOKEJ NA TRAVI

CELJANI REPUBLIŠKI PRVAKI

Na igrišču pri Skalni kleti je bilo letošnje republiško pokalno prvenstvo v hokeju na travi. Nastopile so tri ekipe. Zmagali so Celjani, ki so premagali oba nasprotnika (Lipovce z 1:0 in Tišino prav tako z 1:0). Strelec obeh zadetkov je bil Založnik. V borbi za tretje mesto so Lipovci premagali Tišino z 1:0.

Celjani bodo po osvojitvi najvišjega naslova v republiki nastopili v nadaljnjem tekmovanju.